

Uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních ve vybraném regionu

Bakalářská práce

Studijní program:

B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vztahy

Studijní obor:

Cestovní ruch

Autor práce:

Denisa Libánská

Vedoucí práce:

Ing. Petr Scholz, Ph.D.

Katedra marketingu a obchodu

Zadání bakalářské práce

Uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních ve vybraném regionu

Jméno a příjmení: **Denisa Libánská**
Osobní číslo: E19000147
Studijní program: B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vztahy
Specializace: Cestovní ruch
Zadávací katedra: Katedra marketingu a obchodu
Akademický rok: **2021/2022**

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cíle bakalářské práce.
2. Teoretická východiska – ubytovací zařízení, environmentální management, jeho výhody a nevýhody, certifikace.
3. Analýza uplatňování prvků environmentálního managementu.
4. Formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

30 normostran
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

- KRAUSE, Josef, 2019. *Podniková environmentální strategie*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-560-6.
- KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS, 2014. *Moderní hotelový management*. 2., aktualizované a rozšíř. vydání. Praha: Grada: Grada. ISBN 978-80-247-4835-1.
- MITCHELL, Bruce, 2019. *Resource and environmental management*. Third Edition. New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-088581-6.
- RAO, Pooja a Parmendra SHARMA, 2018. *Environmental Impacts of Tourism in developing Nations*. USA: IGI Global Publishing. ISBN 9781522558446.
- REDDY, Maharaj Vijay a Keith WILKES, 2015. *Tourism in the Green Economy*. New York: Routledge Taylor & Francis Group. ISBN 978-0-415-70921-7.

Konzultant: Ing. Ivica Linderová, PhD., odborný asistent, Vysoká škola polytechnická Jihlava

Vedoucí práce:

Ing. Petr Scholz, Ph.D.
Katedra marketingu a obchodu

Datum zadání práce:

1. listopadu 2021

Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2023

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Ing. Jaroslava Dědková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

3. května 2022

Denisa Libánská

Uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v okrese Trutnov

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v horském regionu Trutnov. Problematika udržitelnosti je stále častěji diskutované téma, kvůli kterému jsou vyvíjeny značné nároky na environmentální chování podniků různého zaměření. V této práci seznamuje teoretická část se základními prvky a pojmy této problematiky, vysvětluje její globální dopad na planetu Zemi a na závěr analyzuje anonymním dotazníkovým šetřením postoj vybraných ubytovacích zařízení k environmentalismu a jejich ochotu jednat ve prospěch ochrany přírody.

Klíčová slova

Environmentální management, environmentální ubytovací zařízení, udržitelnost, certifikace a klasifikace ubytovacích zařízení, šetření životního prostředí

Applying Elements of Green Management in Accommodation Facilities in the Trutnov Region.

Annotation

This bachelor thesis focuses on applying elements of environmental management in accommodation facilities in the Trutnov region. Sustainability is an increasingly discussed topic, therefore a considerable pressure is exerted on companies of various specializations. This thesis introduces elements and concepts of sustainability and explains its global impact on the Earth. In conclusion, the attitude to the environmentalism of the selected accommodation facilities with their willingness to act in favor of nature protection is analyzed by anonymous questionnaire survey.

Key Words

Environmental management, environmentally friendly accommodation, sustainability, certification and classification of accommodation facilities, environmental protection

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu práce, Ing. Petru Scholzovi, DiS., Ph.D., za jeho cenné rady a doporučení, vstřícné připomínky a obdivuhodnou ochotu při komunikaci. Zároveň bych chtěla poděkovat všem zúčastněným ubytovacím zařízením, která byla ochotna zapojit se do výzkumu.

Obsah

Seznam zkratk	12
Seznam tabulek	13
Seznam ilustrací	14
Úvod	15
1. Koncept environmentálního ubytovacího zařízení	16
1.1 Klasifikace ubytovacích zařízení	17
1.1.1 Environmentální ubytovací zařízení	21
1.1.2 Certifikace ubytovacích zařízení	23
1.2 Environmentální management	25
1.2.1 Prvky environmentálního managementu	27
1.2.2 Výhody a nevýhody environmentálního managementu	32
2. Analýza uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v regionu Trutnov	35
2.1 Komparace vybraných údajů a stručná charakteristika jednotlivých měst	35
2.2 Cíl a metodika zkoumání	37
2.3 Využití prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v regionu Trutnov	38
Závěr	51
Seznam použité literatury	53
Seznam použitých internetových zdrojů	55
Seznam příloh	58
Příloha A – Dotazník	59

Seznam zkratek

UZ	Ubytovací zařízení
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
mld.	Miliarda
Kč	Česká koruna
EMS	System environmentálního řízení
CSR	Společenská odpovědnost firem
AHR ČR	Asociace hotelů a restaurací České republiky
UNIHOST	Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách ČR
HOTREC	Evropská konfederace, reprezentující hotely, restaurace a kavárny
EU	Evropská unie
ŽP	Životní prostředí
EMAS	System environmentálního řízení a auditu
UNEP	Program OSN pro životní prostředí
CLF	Compact Fluorescent Lamp (Kompaktní fluorescentní lampa)
LED	Light-Emitting Diode (Elektroluminiscenční dioda)
kg	Kilogram
tzv.	Takzvaně
CO ₂	Oxid uhličitý
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
F&B	Food and Beverage (jídlo a napoje)
aj.	a jiné

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní obecně-technické požadavky na ubytovací zařízení.....	18
Tabulka 2 Definice kategorií ubytovacích zařízení	20
Tabulka 3 Rozdíl mezi EMAS a ISO 14001	25
Tabulka 4 Porovnání parametrů světelných zdrojů	29
Tabulka 5 Počet vrácených dotazníků z jednotlivých měst	37

Seznam ilustrací

Obrázek 1 Logo Hotelstars Union.....	20
Obrázek 2 Znak certifikace Ekologicky šetrná služba	23
Obrázek 3 Znak certifikace Ecolabel "The Flower"	24
Obrázek 4 Přínosy environmentálního managementu.....	27
Obrázek 5 Informace pro hosty ohledně ekologického chování.....	30
Obrázek 6 Certifikát BIO list: Logo EU pro ekologickou produkci	48
Graf 1 Podíl jednotlivých měst na vytvoření základního souboru	38
Graf 2 Kategorie ubytovacích zařízení	39
Graf 3 Třída ubytovacího zařízení.....	39
Graf 4 Kapacita ubytovacího zařízení	40
Graf 5 Uplatňování konkrétních opatření environmentálního managementu.....	43
Graf 6 Důvody neuplatňování prvků environmentálního managementu	45
Graf 7 Výhody environmentálního managementu dle UZ	46
Graf 8 Podíl jednotlivých měst a kategorií UZ na činnostech prospěšných veřejné zeleni a ochraně přírody	47
Graf 9 Znalost ekologických certifikátů	48
Graf 10 Informování hostů o šetrnosti k ŽP	50

Úvod

Lidské intervence, průmysl, vývoj technologie, strojů, využívání chemických látek pro podporu zemědělství, dokonce i cestovní ruch, který závisí primárně na přírodě a je hlavní turistickou atrakcí sám o sobě, to vše a mnohé další má s nárůstem lidské populace a její činnosti podstatný a převážně negativní vliv na životní prostředí a planetu Zemi.

V posledních letech se zvýšil počet výzkumů týkajících se fyzických dopadů na životní prostředí pozorovaných a zaznamenaných především v rekreačních oblastech z důvodu vysoké koncentrace turistů. Tato bakalářská práce si klade za cíl zjistit, jaký postoj, mínění a přehled mají podnikatelé poskytující ubytovací a stravovací služby v horských oblastech, obklopených krásnou a stále zachovalou přírodou o této problematice a jak jsou si vědomi vlivu a moci, které drží ve svých rukou. Ubytovací zařízení mají značný vliv na tuto problematiku. Čím větší komplex, tím více hostů a tím větší vliv a možnost něco obrátit k lepšímu, či minimálně nepřispívat k horšímu.

Tato práce se dělí na dvě části. V první polovině teoretické části se lze dozvědět o základních informacích týkajících se ubytovacích zařízení a pojmech jako je environmentální ubytovací zařízení a jak se liší od ubytovacího zařízení, které environmentální není. Je zde objasněna jejich certifikace, na kterou navazuje druhá polovina teoretické části, která se zaměřuje na management, který řeší výše popsanou problematiku negativních vlivů na životní prostředí a jednotlivé prvky, díky jejichž aplikaci lze pozitivně zasahovat. V této části je také vysvětleno, jak může být environmentální management výhodou nejen pro přírodu, ale také pro podnikatele, kteří se jeho zavedení rozhodnou uskutečnit.

Analytická část této práce zkoumá již zmíněný postoj a intervence manažerů a vlastníků ubytovacích zařízení v oblasti Trutnov a využívání oněch environmentálních prvků, o kterých pojednává druhá teoretická část.

1. Koncept environmentálního ubytovacího zařízení

Koncept environmentálního ubytovacího zařízení se úzce váže k termínům trvale udržitelného rozvoje, ekologie nebo environmentálního managementu, známého také jako green managementu, či zeleného managementu a je úzce spjat s ochranou přírody a šetřením životního prostředí.

Před druhou světovou válkou této problematice nebyla věnována velká pozornost, ale s rapidním přestupem hospodářství z primárního zemědělského sektoru do sekundárního průmyslového sektoru, a s tím souvisejícím pokrokem industrializace se příroda začala ozývat a lidé začali věnovat pozornost vlivům modernizace společnosti a dopadů globalizačních proudů na planetu Zemi a její životní prostředí.

Josef Krause tvrdí, že pozitivní přístup podniků k problematice udržitelnosti je často vyvíjen nátlakem odběratelů. Především u menších a středních podniků dochází občas z pozice odběratelů k vyvíjení nátlaku za účelem aktivnějšímu věnování se otázkám udržitelnosti. Zastávají názor, že udržitelnost je dalším přirozeným krokem vývoje, stejně tak jako například neodmyslitelný vývoj technologie. Již během posledních let minulého století se očekávání společnosti na chování podniků rapidně zvýšilo (Krause, 2019)

Každý zásah lidského konání má dopad na životní prostředí a společnost si to již začíná více uvědomovat. V posledních letech můžeme vůči přírodě pozorovat pozitivní chování jednotlivců, ale i skupin a právě ubytovací zařízení (dále jen UZ), která jsou nedílnou a významnou součástí cestovního ruchu, začínají nacházet své působení v epických činech na ochranu životního prostředí a redukci negativních vlivů, které mohou svou činností produkovat.

Cestovní ruch se stal jedním z hlavních hráčů v mezinárodním měřítku obchodu a zároveň představuje jeden z hlavních zdrojů pro příjem mnoha rozvojových zemí (Reddy, Wilkes, 2015). Má významný podíl na HDP nejen České republiky, ale mnoho dalších států Evropských, či mimoevropských. K roku 2019, kdy CR nebyl omezen pandemií, měl CR podíl na HDP ČR 2,9 %, což je téměř 170 mld. Kč. V následujícím roce 2020 se již procentuelní podíl snížil na hodnotu 1,5 % (czso.cz, 2022). Celosvětově činí tento podíl

až 10 % a proto není divu, že subjekty cestovního ruchu se snaží zapojovat do různých prospěšných programů týkajících se životního prostředí, či využívají nástroje, které se tuto problematiku snaží řešit (MMR).

Značně populární je systém environmentálního managementu, dále jen EMS, který byl definován spolkem Centrum inovací a rozvoje následovně: „*Systém environmentálního managementu (EMS) je systém řízení, který je zaměřen na sledování a zlepšování všech činností podniku, které ovlivňují, nebo mohou ovlivnit, kvalitu životního prostředí nebo zdraví a bezpečnost zaměstnanců.*“ (CIR, 2006)

Známy je také koncept společenské odpovědnosti firem, dále jen CSR, který lze popsat nespočtem definic. Tento koncept lze chápat jako začleňování sociálních a environmentálních zájmů do podnikatelských operací jednotlivých podniků, kteří se v souladu s tímto snaží vzájemně interagovat se zájmovými skupinami a to na základě dobrovolnosti (Krause, 2019).

Oba zmíněné pojmy fungují na dobrovolné účasti a zastávají podobné principy a opatření. Obecně se tedy jedná o systematické řízení podnikových činností a upravování strategií, které jednají ve prospěch životního prostředí. Pozitiva se váží nejen ku prospěchu planety, ale i ku prospěchu zapojených subjektů. Z dlouhodobého hlediska lze totiž pozorovat viditelné snížení vynaložených nákladů na podnikání. Zainteresované subjekty takto mají dvojitou motivaci k realizaci EMS, či jednání dle principů CSR a hledají možnosti, kde a jakým způsobem planetu a náklady šetřit.

Subjekty mohou EMS zavést neformálním způsobem, pouze svým dobrovolným konáním bez potvrzení certifikací, nebo musí uplatňovat minimálně jeden ze dvou standardů, certifikaci EMAS, či normu ISO 14001 a následně být označeni jako environmentální zařízení. Více o certifikaci EMAS a normě ISO 14001 v kapitole 1.1.2.

1.1 Klasifikace ubytovacích zařízení

V cestovním ruchu definujeme pojem ubytovací zařízení jako obchodní jednotku, která poskytuje veřejnosti přechodné ubytování po dobu minimálně jedné noci a déle. Činnost,

kteřá poskytování ubytovacích služeb doprovází je primárně stravovací a obvyklé jsou nabízeny také služby doplňkové, které se liší na základě velikosti ubytovacího zařízení, nejnovějších trendů a úrovně poskytovaných služeb (Jafari, 2000).

Aby ubytovací zařízení jako obchodní jednotka mohlo vzniknout, musí splňovat obecně-technické požadavky na výstavbu ubytovacích zařízení. Nejzákladnější požadavky na ubytovací zařízení popisuje následující tabulka.

Tabulka 1 Základní obecně-technické požadavky na ubytovací zařízení

	Základní obecně-technické požadavky ubytovacího zařízení
1	Vstupní část ubytovacího zařízení musí umožňovat plynulý příjem a odbavení hostů
2	Světlá výška pokoje hosta musí být minimálně 2600 mm
3	Předsín musí mít minimálně průchozí šířku 900 mm
4	Minimální šířka chodeb pro hosty je 1500 mm
5	Plocha jednolůžkového pokoje musí mít minimálně 8 m ²
6	Plocha dvoulůžkového pokoje musí mít minimálně 12,6 m ²
7	Hygienické zařízení musí mít plochu minimálně 4 m ²
8	Každé ubytovací zařízení musí být napojeno na veřejnou telefonní síť
9	Stavba s více než dvěma podlažími musí být vybavena výtahem
10	Požadavky požární bezpečnosti ubytovacích zařízení jsou dány normovými hodnotami
11	Musí být zajištěna evakuace osob únikovými cestami, které vyžadují nouzové osvětlení a označený směr úniku

Zdroj: Vlastní zpracování dle (MMR, 1998)

„Stavba ubytovacího zařízení je stavba nebo její část, kde je veřejnosti poskytováno přechodné ubytování a služby s tím spojené. Ubytovací zařízení se zařazují podle druhů do kategorií a podle vybavení a úrovně do tříd.“ (Smetana, Krátká, 2009, str. 21)

Klasifikace UZ má velký význam jak pro potenciální hosty, tak pro UZ samotné. Hosté jsou díky klasifikaci při výběru UZ jistější a vědí, co mohou od vybraného zařízení očekávat za rozsah a kvalitu služeb. Také provozovatelům dle Smetany a Krátké (2009) přináší klasifikace následující výhody:

- poskytují veřejnosti přehled o kvalitě a úrovni služeb
- díky přehlednosti se stává nabídka služeb lépe prodejnou

- označení hvězdičkami je jakýmsi vysvědčením kvality a úrovně
- snadnější prosazení v zahraničí díky jednotnému systému
- motivaci k odstranění slabých míst a k investicím do zkvalitnění služeb

Pro účastníky cestovního ruchu, kteří si na klasifikacích zakládají a své ubytování zvažují právě dle těchto kritérií, je proto nezbytné zkontrolovat pravost takovéto klasifikace. Každý hoteliér si totiž může vlastní zařízení označit dle svého uvážení, které se ale nutně nemusí shodovat s podmínkami a metodikou Oficiální jednotné hotelové klasifikace ubytovacích zařízení České republiky, která byla sestavena na základě spolupráce Asociace hotelů a restaurací České republiky (AHR ČR), Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách (UNIHOST), Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR), státní příspěvkovou organizací Czech Tourism (dříve Česká centrála cestovního ruchu) a dalšími subjekty a institucemi, které působí v oblasti cestovního ruchu, a tak by mohlo dojít při výběru vhodného UZ k nedorozumění a hostově nespokojenosti.

AHR ČR je členem Sdružení národních svazů hotelnictví a pohostinství v Evropské unii a Evropském hospodářském prostoru (HOTREC), které roku 2009 vytvořilo unii Hotelstars union. Aliance funguje na bázi mezinárodní spolupráce a sjednocuje právě ona klasifikační kritéria, díky kterým se každý člen HOTREC může ucházet o certifikaci a začlenění. Certifikace je udělována vždy na období pěti let a následně je vyžadována rekvalifikace, o kterou se stará výše zmiňovaná AHR ČR a sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách ČR (UNIHOST) (Smetana, Krátká, 2009, str. 22).

Pravost klasifikace se značí logem Hotelstars Union (viz obrázek č. 1), obdrženým certifikátem a samolepkou, které jsou snadno dohledatelné například na webových stránkách UZ.

Obrázek 1 Logo Hotelstars Union

Zdroj: Hotelstars.eu

Jak uvádí Smetana a Krátká (2009, str. 23), většina zemí EU rozlišuje pět hotelových kategorií dle počtu hvězd. Hvězdami zde značí třídy, tedy rozsah a kvalita poskytovaných služeb a do kategorií se řadí dle nabízeného druhu těchto služeb.

Jednotnou mezinárodní klasifikaci nyní využívá 19 evropských států a dalších 7 o tuto kvalifikaci žádá. V následující tabulce znázorňují jednotlivé kategorie a jejich definice.

Tabulka 2 Definice kategorií ubytovacích zařízení

Kategorie UZ	Definice kategorie
Hotel	Ubytovací zařízení s nejméně deseti pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodního ubytování a služby s tím spojené. Člení se do pěti tříd.
Hotel garni	Ubytovací zařízení poskytující omezené stravování, zpravidla jen snídaně, člení se do čtyř tříd.
Motel	Ubytovací zařízení s nejméně deseti pokoji pro hosty poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené pro motoristy. Člení se do čtyř tříd. Zařízení se nachází v blízkosti pozemních komunikací s možností parkování, recepce a restaurace může být mimo ubytovací část
Penzion	Ubytovací zařízení s nejméně pěti a maximálně dvaceti pokoji pro hosty s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb. Člení se do čtyř tříd.
Apartmánový hotel (aparthotel)	Hotel, kde je ubytování poskytováno ve studiích nebo v apartmánech. Má minimálně 10 apartmánů nebo studií. Hostům poskytuje rozsah služeb stanovený pro příslušnou třídu hotelu. Člení se do čtyř tříd. (S možností přiznání úrovně superior)
Apartmánový komplex	Komerční zařízení sestávající z několika vyhrazených studií nebo apartmánů výhradně pro ubytování turistů s omezenou nabídkou služeb. Má minimálně 5 obytných jednotek (studií nebo apartmá). Člení se do čtyř tříd.
Ostatní ubytovací zařízení	Turistické ubytovny, kempy, chatové osady, koleje, internáty, bungalovy aj.

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Hotelstars, 2021)

Zařazení do příslušné třídy je označováno názvem a mezinárodně uznávaným systémem jednou až pěti hvězdičkami následovně. Tourist, Economy, Standard, First Class, Luxury. (Uvedeno vzestupně).

1.1.1 Environmentální ubytovací zařízení

Pod pojmem environmentální ubytovací zařízení si lze představit zařízení takové, které se snaží minimalizovat negativní dopady na životní prostředí, jež na něj svou činností vyvíjí (Weissman, 2015). Vztah mezi životním prostředím a cestovním ruchem je velmi úzký, a tak by činnost takového ubytovacího zařízení by měla být záměrně úsporná k energiím a produkovanému odpadu (Sharma, Rao, 2018). Také by měla zvažovat zavedení systému environmentálního managementu, který se řídí metodikou zaměřenou na optimalizaci vlivu provozu na životní prostředí, šetrné nakládání s materiály a ostatními zdroji a redukcí faktorů zatěžujících planetu Zemi (Beránek a kol., 2013). Dle tohoto hlediska rozlišujeme environmentální zařízení certifikovaná a necertifikovaná. Certifikovaná ubytovací zařízení splňují všechna povinná kritéria s certifikací spojená a na základě žádosti a následném prověření jim byla přidělena. Necertifikovaná ubytovací zařízení mohou být také šetrná k životnímu prostředí a uplatňovat prvky environmentálního managementu, ale o certifikaci nezažádala například z nedostatku finančních prostředků (Belešová, 2014).

Neustále rostoucí zájem o ekologické alternativy úzce souvisí s nynějším trendem v pohostinství a tím je udržitelnost. Tyto trendy nám sdělují, že ve svých domácnostech si každý průměrný hotelový host při rozhodování počíná uvědoměleji a nestojí o to, aby jeho cestování negativně ovlivňovalo životní prostředí. Dle tohoto kritéria si tedy často hledá ubytování sdílející stejné hodnoty. Úkolem hotelového managementu je především zajistit, aby hosté cítili pohodlně, ale otázka udržitelnosti je významným faktorem, díky kterému se mohou snadno odlišit od konkurence (Essity, 2018).

V kapitole 1.1 uvádím definici ubytovacího zařízení a definuji základní obecně-technické požadavky. Environmentální ubytovací zařízení musí splňovat mimo tyto základní požadavky také požadavky jiné, které tomuto pojmenování dodají pravou hodnotu. UZ se

stává environmentálním, pokud je držitelem ekoznačení, tedy ekologického certifikátu a prokazuje chování tomu vhodné. Více informací o certifikaci a jejím získání v kapitole 1.1.2.

Dle Dolgose (2020) je hotel považován za udržitelný, pokud prokazuje chování blízké specifikaci níže.

- respektuje okolí z přírodního i sociálního hlediska a zachovává biologickou rozmanitost okolního prostředí
- snižuje nerecyklovatelný odpad a brání využívání neobnovitelných zdrojů energie
- podporuje místní producenty a spotřebu místních produktů
- využívá obnovitelné zdroje – využití slunečné a větrné energie či konstrukci budov podle bioklimatických zásad
- používá organické a recyklované materiály, včetně stavebních a čisticích materiálů
- respektuje zásady bioklimatického designu za účelem omezení používání klimatických a topných systémů

Důležité je dokázat sjednotit postoj vůči environmentálním otázkám s osobním přesvědčením a každodenními skutky. V těchto krocích spočívá úspěch environmentálních zařízení a závisí tedy primárně na činech zaměstnavatele a na dodržování interních pravidlech všemi zaměstnanci, které je nutné dopředu stanovit (Chou, 2013).

Všechny různé definice environmentálních ubytovacích zařízení jsou propojeny myšlenkou šetrného podnikání, prioritním záměrem na ochranu přírody a zodpovědností řídicího managementu, který se snaží dávat do souladu veškeré činnosti tomu prospěšné, jako například pobízení a motivování hostů i zaměstnanců k jednoduchým, ač důležitým krokům. Jednat se může například o třídění odpadů k následovné recyklaci, vaření s organickými potravinami až po snahu o využívání alternativních zdrojů energie (Kasavana, 2008).

1.1.2 Certifikace ubytovacích zařízení

Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.1, certifikace je čistě dobrovolná, hoteliéři a jiní podnikatelé ale nesmí opomenout význam certifikace, který s vývojem naší společnosti neustále vzrůstá a nese s sebou různé benefity. Mnoho hostů preferuje pro své rekreační či služební cesty právě ekologicky šetrné UZ, není tedy divu, že jakákoliv certifikace v tomto odvětví přináší silnou konkurenční výhodu. Pokud bude o hosty dobře postaráno a environmentální cíle UZ půjdou ruku v ruce s hostovými morálními zásadami, tkví skoro nevyhnutelný benefit ve vybudování pevné loajality mezi hostem a UZ, který je podnícen skvělým zážitkem z pobytu. Tento benefit je doprovázen kvalitní reklamou a zařízení tak dostává jedinečnou vizitku například v podobě recenzí.

Vydání se touto cestou s sebou samozřejmě nese i některá rizika, kvůli kterým se spousta podnikatelů zdráhá zapojit do ekologičtějšího chování. Poptávku lze jen hrubě předpokládat a tento fakt s sebou nese dávku nejistoty, která by mohla zapříčinit zdoluhavou návratnost investice. Tím přidává její hodnotě na rizikovosti. Pro některé ubytovací zařízení je odrazující i fakt nízké finanční podpory a zdánlivě vysokých vstupních (u některých i ročních) poplatků za certifikáty a následně jejich přezkoumávání.

UZ si může vybrat mezi několika variantami ekoznačení, existuje poměrně široký výběr. Mezi nejznámější a často zvažované možnosti certifikace patří ekoznačení garantované Ministerstvem životního prostředí s názvem Ekologicky šetrná služba/výrobek, či ekoznačka EU často označovaná názvem „Ecolabel“ „The Flower“ nebo také „Květina“.

Obrázek 2 Znak certifikace Ekologicky šetrná služba
Zdroj: Ekoznacka

Obrázek 3 Znak certifikace Ecolabel "The Flower"

Zdroj: Ekoznačka

Certifikace Ekologicky šetrná služba je uznávána na území České republiky a je tedy vhodná pro subjekty, které cílí pouze na domácí trh, ačkoliv se od ekoznačky EU v mnohém neliší. Ekoznačka EU nabývá širšího významu. Uznávána je po celé Evropské unii a je tudíž vhodná pro subjekty, které mají mezinárodní rozsah. Aktuálně je touto značkou certifikováno přes 77 000 produktů ze všech zemí EU. Kvůli širšímu rozsahu působení se zde musí kromě vstupních poplatků platit i poplatky roční. (CENIA, 2019)

Oblíbenou alternativou je zavedení environmentálního manažerského systému EMS, jehož aplikování lze potvrdit normou ISO 14001, či certifikací EMAS.

Dle Mitchella (2019, str. 224) je norma ISO 14001 směrnice, která má pomoci organizacím zavést, nebo vylepšit již svůj stávající, neoficiální EMS. Očekává se, že tento krok pomůže manažerům, zaměstnancům, zákazníkům a stakeholderům porozumět, že problematika environmentálního životního prostředí je identifikována, měřena, posuzována a neustále zlepšována. Zvláštní důraz je kladen na neustálé zlepšování. ISO 14001 má již nyní svojí třetí vylepšenou edici, ve které zdůraznila následující čtyři vylepšení, o která usilovala:

- environmentální management se v rámci strategického směřování organizace stává stále důležitějším
- od vedení se očekává větší závazek k EMS, než v předchozích verzích
- aplikace více proaktivních činností pro ochranu životního prostředí
- větší důraz na životní cyklus služeb a produktů a jejich dopad na ŽP od výroby po likvidaci

- vytvoření řádné komunikační strategie zaměřené na stakeholdery

K certifikaci EMAS se vyjádřil Josef Krause, který uvedl, že EMAS je „dobrovolný nástroj pro všechny organizace působící v jakémkoliv hospodářském odvětví v Evropské unii i mimo ni, které chtějí nést environmentální a ekonomickou odpovědnost, zlepšit vliv činnosti organizace na životní prostředí a informovat o svých environmentálních výsledcích společnost a zúčastněné strany obecně.“ (Krause, 2019, str. 104)

I přes vylepšení třetí edice normy ISO 14001 je certifikace EMAS o poznání přísnější a její požadavky se zabývají environmentálním chováním více do hloubky. Pokud se totiž management rozhodne pro certifikaci EMAS, která je mu následně přidělena, automaticky tím vyhovuje i normě ISO 14001 (Klášterka a kol., 2007). Porovnání těchto dvou systémů je uvedeno v tabulce 3.

Tabulka 3 Rozdíl mezi EMAS a ISO 14001

	EMAS	ISO 14001
Zavedení systému	Nutné v celém areálu organizace	Možné jen v některých částech
Environmentální přezkoumání	Povinné	Doporučené
Environmentální prohlášení	Povinné	Dobrovolné
Přímé environmentální aspekty	Povinné	Povinné
Nepřímé environmentální aspekty	Povinné	Nepovinné
Četnost a metodika auditů	Tříletý až čtyřletý cyklus	Tříletý cyklus
Použití loga v marketingu	Jednotné logo EMAS	Logo certifikační organizace
Zakončení procesu	Akreditovaný Environmentální ověřovatel	Akreditovaný certifikační orgán
Registr všech certifikovaných organizací	Ano	Ne

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Cenia, 2015, Klášterka a kol., 2007)

1.2 Environmentální management

Environmentální management se zabývá především ochranou životního prostředí a problematikou udržitelnosti. Smetana a Krátká (2009, str. 51) konstatují, že pro trvale udržitelný život je potřeba výrazně omezit spotřebu vyčerpatelných zdrojů.

Odkazují se také na Program životního prostředí, který vznikl pod záštitou Organizace spojených národů (UNEP). Tento program spojuje zájmy vládních i nevládních organizací všech odvětví a zainteresovaných osob k ochraně a zlepšování životního prostředí a udržení rozvoje průmyslu cestovního ruchu.

Štěpánková na základě tvrzení Smolíka a Polácha (2007) uvádí, že lze počátky environmentálního managementu datovat od 60. let 20. století, kdy vědci začali poukazovat na souvislosti mezi zdánlivě izolovanými jevy. Na konci 60. let se do čela úsilí o zlepšení stavu přírody postavila Organizace spojených národů. V 70. letech již probíhala velmi živá diskuze o příčinách poškození životního prostředí. Ropné šoky v 70. letech přiměly západní civilizaci k tomu, aby byl započat výzkum možností dosažení případných alternativních zdrojů (Štěpánková, 2011). Ekologické zájmy a věda o ekologii se tedy postupem času začali intenzivněji aplikovat na různé environmentální problémy a právě mezi nimi je environmentální management předmětem velkého zájmu (Sherbinin a kol., 2007).

Beránek a kol. (2013) definovali 4 důležité fáze, dle kterých by se management měl řídit, pokud chce zajistit hladký průběh environmentálního managementu v jejich zařízení.

1. Motivace
2. Plánování akce
3. Realizace
4. Sledování výsledků

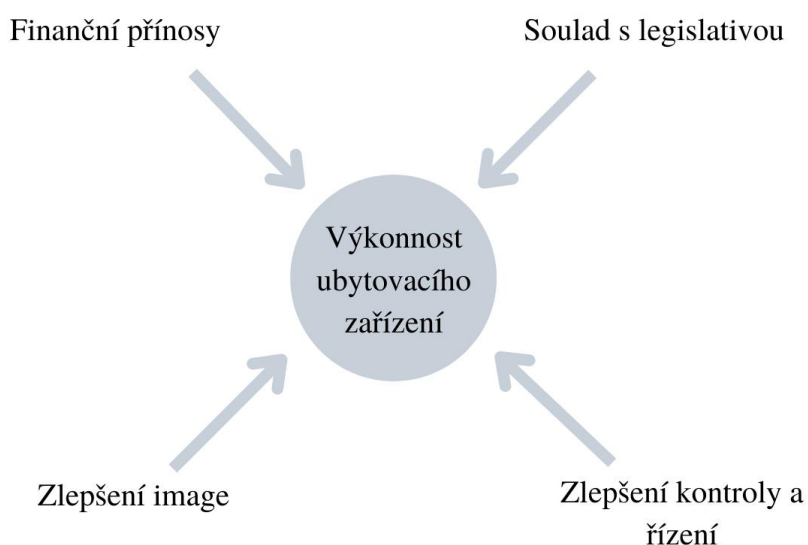
Důležité je být řádně obeznámen s motivací a důvodem k zavedení environmentálního managementu a jmenovat odpovědnou osobu, která bude předávat tyto hodnoty zaměstnancům a udržovat a rozvíjet jejich motivaci k ekologickému chování. Odpovědná osoba bude mít také na starosti školení zaměstnanců v aktualitách z environmentálního prostředí, dohlížení na celkový proces, inovace a obstarávání nových nápadů za spolupráce všech zaměstnanců.

Ačkoliv je silná motivace jako hnací motor, k žádnému většímu cíli se nelze dostat bez důkladného plánu. Jeho sestavení je neodmyslitelnou složkou a v této části se podrobně rozebírají jednotlivé přehledy oblastí, ve kterých se dané zařízení rozhodlo

environmentální management aplikovat. V těchto oblastech se provádí zejména analýza současné situace, možnosti pro zlepšení, stanovení dílčích cílů, rozdělení odpovědností a určení postupů.

Následuje samotná akce a tou je realizace, která se odvíjí od kvality sestaveného plánu, rozdělení úkolů a povinností. Důležitá je zde úloha odpovědné osoby, která by měla zaměstnance udržovat stále především motivované, v dobrém pracovním nasazení a poskytovat jim podporu jak pracovní, tak psychickou.

V neposlední řadě nadchází sledování výsledků a hodnocení efektivnosti zavedených prvků. Například monitoring by měl probíhat po celou dobu již od počátku jejich zavedení. Ke konci určeného období, například jednoho měsíce či roku, jsou doporučovány různé analýzy hodící se k zvoleným službám či produktům.

Obrázek 4 Přínosy environmentálního managementu
Zdroj: Vlastní zpracování dle (Štěpánková, 2011)

1.2.1 Prvky environmentálního managementu

Aby ubytovací zařízení mohlo dosáhnout udržitelnosti, nezbytně vyžaduje zavést preventivní či nápravné prvky environmentálního managementu na interní činnosti. Jedná se o kontinuální procesy a opatření, jejichž změny jsou neustále monitorovány. Udržitelný cestovní ruch by měl udržovat spokojenost hostů na vysoké úrovni a přitom je nenásilně

vést k zelenému smýšlení a v tomto ohledu poskytovat smysluplné zkušenosti (World Tourism Organization, 2004).

Níže jsou uvedeny důležité prvky environmentálního managementu.

- Úspora energií

Spotřeba energií je aktuálně stále více diskutované téma. V ubytovacích sektorech je kvůli neustálé regulaci teploty na pokojích či osvětlení pochopitelně výrazně vyšší. Primárně se energie čerpá z neobnovitelných zdrojů, jako jsou fosilní paliva, jejichž zásoba výrazně klesá. Tento způsob čerpání energií produkuje velké množství skleníkových plynů, které nejsou planetě a životnímu prostředí prospěšné - zachycují teplo v atmosféře a urychlují oteplování planety. Z tohoto důvodu je problematika spotřeby energie klíčová oblast pro přechod na udržitelný způsob podnikání.

Ubytovací zařízení mohou zvážit zavedení automatizovaných systémů, pomocí kterých lze nyní ovládat již velké množství technologií v budovách. Chytré energetické systémy umí na dálku ovládat zapínání a vypínání spotřebičů, vytápění, ventilace, chlazení a navíc ušetří drahocenný čas zaměstnanců, který mohou investovat do jiné důležité práce. Co se osvětlení týká, doporučují se instalovat časovače, optické čidla či pohybové senzory. Místo nejběžněji používaných klasických, wolframových žárovek lze dlouhodobě využívat úsporné CLF lampy, zářivky nebo LED světla. Dle (Booking.com, 2021) je snížení spotřeby díky těmto alternativám uváděno až o 70 %. LED žárovky navíc vykazují výhodu delší životnosti a snadnější recyklace.

Rozumné je tedy zvážit snížení využívání energie z neobnovitelných zdrojů, pokud lokalita a umístění ubytovacího zařízení dovolí, instalace fotovoltaických solárních panelů je jistě adekvátní možností, jak začít se změnou. Praxe poukazuje na fakt, že v případě přijetí kvalitních opatření lze spotřebu energií snížit až o 40 % (Křížek, Neufus, 2014).

Dle analýzy evropských hotelů můžeme po zavedení výše uvedených opatření pozorovat procentuelní pokles ve spotřebě energií až o 20 % u vytápění, 30 % u vaření, 70 % u ohřevu vody a 60 % na osvětlení (greentourism.eu).

Tabulka 4 Porovnání parametrů světelných zdrojů

Porovnání parametrů žárovek				
	Klasické	Halogenové	Úsporné kompaktní	LED
Životnost	1 rok	2 roky	8-15 let	25 let
Energetická třída	E	C,B	B,A,A+	A(++)
Efektivita lm/W	Zhruba 10-15	Zhruba 15	Zhruba 60	Zhruba 80-130
Úspornost	/	Zhruba 30 %	Zhruba 70 %	Zhruba 80 %
Rozsvícení	Okamžitě	Okamžitě	30-120 vteřin	Okamžitě
Likvidace	Levná ekologická likvidace	Dražší ekologická likvidace (brom, jód)	Dražší ekologická likvidace (rtuť)	Levná ekologická likvidace

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Špiláček, nedatováno, Covybrat.cz, 2022).

- Úspora vody

Více než třetina (35 %) celkové spotřeby vody ubytovacích zařízení pochází z pokojů pro hosty. Z toho téměř 30 % bez využití proteče rovnou do odpadu (setrimvodu.cz).

Spotřeba vody v ubytovacích zařízeních je z velké části připisována hostům. Je potřeba, aby management dbal na jejich informovanost ohledně činnosti v hospodaření s vodou a apeloval tak na dodržování určitých zavedených kroků. Pokud například UZ na pokojích zavede dvojitě splachování, mohl by popřemýšlet nad krátkým, ač výstižným upozorněním, které hosty nenásilně vybízí k využívání zavedeného systému. Část ubytovaných má tendence v hotelech nechat protéct dvakrát více vody, než ve svých domácnostech, a tak je jejich informovanost o udržitelném chování na prvním místě. Při jednofázovém spláchnutí proteče nádrží až 10 litrů vody, díky dvojitému se naopak průtok a spotřeba vody mnohem lépe reguluje – při plném spláchnutí proteče litrů pouze 6 a při polovičním dokonce jen 3. Důležité je také ujistit se, že i zaměstnanci sdílí stejné hodnoty, jako ubytovací zařízení a tedy apelovat se šetřením vody také na oddělení housekeepingu. (Booking.com, 2022, Vinšová, Podnikatel.cz, 2011)

Opatření v tomto sektoru lze zavést nejen dvojitým splachovacím systémem. Populární je nyní například možnost vynechání služby denního praní ručníků a povlečení. Tento, zdá se nevýznamný čin, má v dlouhodobém měřítku značný význam. Při praní 10 kg prádla se spotřebuje přibližně 50 litrů vody. Z tohoto důvodu je vhodné mít zavedený systém

například ve formě závěsných cedulek, pomocí kterých může host informovat personál, že nevyžaduje výměnu ručníků a povlečení každý den, nebo lze naopak informovat hosty o možnosti, jak mají postupovat, pokud se na ochraně životního prostředí chtějí podílet (Booking.com, 2022). Názorná ukázka na obrázku 5.

Obrázek 5 Informace pro hosty ohledně ekologického chování
Zdroj: (Dolce Villa Hotel, 2019)

Dalším snadno aplikovatelným prvkem je sběr a využívání dešťové vody pomocí velkých kubíkových kontejnerů. Vhodné jsou repasované plastové kontejnery v kovovém rámu. Tento systém je finančně poměrně nenáročný a navíc vykazuje velké úspory. Cenově náročnější variantou je podzemní systém nádrží, jehož výhodou je jeho neviditelnost a nižší kazivost vody. Instaluje se do hloubky a je možné ho tedy využívat po celý rok. Nádrž vyjde zhruba na 15 až 20 tisíc korun (Slezáková, 2021).

Efektivní je sbírat i tzv. šedou vodu, na které lze také uspořit značné množství vody pitné. Pod pojmem šedá voda chápeme splaškovou odpadní vodu z umyvadel, dřezů, sprch a van, která neobsahuje moč a fekálie. Tuto vodu lze následovně využít ke splachování záchodů, zalévání zahrad, či následovně filtrování a čištění (vodavdome.cz).

- Odpadové hospodářství

Ubytovací zařízení vykazují vysoké množství odpadu z restauračních i ubytovacích sekcí a tak je odpadové hospodářství nedílnou součástí environmentálního managementu. Každý druh odpadu je jeho složením specifický a s nedbalým nakládáním představuje vysoké riziko ohrožení životního prostředí. Základní pravidla pro nakládání s odpady jsou stanovena zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech a jeho prováděcími právními předpisy, který je účinný od 1. 1. 2021 (MŽP).

Vypořádávání s odpady je, jak již bylo výše zmíněno důležité, ale předcházení vzniku odpadu by mělo být pro management prioritním bodem. Prevence by měla směřovat ke snižování vzniku přebytečného odpadu a tato omezení lze jednoduše aplikovat například v hotelových restauracích, ale také na pokojích. Management může preferovat bezobalovou politiku a spolupracovat tak s producenty, kteří se tomuto tématu věnují. Odebírat produkty v recyklovaných a recyklovatelných obalech, či nabízet v restauracích například máslo a džemy volně, bez přebytečných plastů (MŽP).

Možnost třídění odpadu po celém ubytovacím komplexu by rozhodně neměla chybět. Minimálně základní kontejnery pro třídění odpadu, tedy papír, sklo, plasty, kovový odpad, je vhodné umístit na volně dostupné místo. Lepší verzí by byla možnost dělit papír na kartonáž a ostatní papír a sklo na barevné a bílé. Opět nenásilný apel na hosty může směřovat k lepšímu fungování (Patuš, Gúčík, 2005).

Ve stravovacích úsecích by se měla pozornost věnovat především zbytečnému plýtvání potravin. Nikdy nelze plně ovlivnit, zda host jídlo spotřebuje, či vrátí k vyhození, přes to mohou mít ubytovací zařízení vliv alespoň částečný. Pokud jsou hosté ochotni spolupracovat při šetření vody a energie na základě jednoduchých kroků, jako je například zavěšení ručníků a dát tím najevo, že není potřeba měnit ložní prádlo, jistě budou ochotni zapojit se i do aktivit, které se zaměřují na plýtvání potravin (Klatell, 2017). Co může ubytovací zařízení z velké části ovlivnit samo je důkladné plánování a řízení zásob. Pokud patří stravovací úsek k úseku ubytovacímu a nejedná se pouze o restauraci, kde je plánování zásob dle odhadu počtu zákazníků o něco složitější, je díky obsazenosti pokojů mnohem jednodušší předpokládat spotřebu potravin. Dopady plýtvání ovlivňují planetu Zemi mnohem více, než si kdokoliv z nás dokáže představit. Dle portálu Booking.com a společnosti KITRO (Booking.com, KITRO, 2022) je produkce skleníkových plynů pouze

ze spotřeby potravin, které byly z mnohých důvodů vyhozeny enormně velká. V porovnání se tato velikost a produkce skleníkových plynů udává jako třetí největší po produkci Číny a USA. Tyto zbytky potravin leží na skládkách stejně jako jiné odpady a ovlivňují tak značně globální oteplování planety.

- Nákup ekologicky šetrných produktů

Dle průzkumů je také známo, že určité prostředky na praní prádla vytvářejí uhlíkovou stopu téměř 1 kg CO₂ na jednu plnou pračku (Booking.com, 2022). Je tedy vhodné dbát i na nakupované produkty, čisticí prostředky a jiné prvky, aby potrubím neodcházely toxické látky do přírody. Nákup bioproduktů a potravin je neodmyslitelnou součástí ctění ekologického chování a podpora místních výrobců je opět jen výhodou. Více o této výhodě v kapitole 1.2.2.

1.2.2 Výhody a nevýhody environmentálního managementu

Povědomí o environmentálním managementu je některými ubytovacími zařízeními stále vnímáno poněkud negativně jako zátěž bez významnějších přínosů. Je tedy obtížné přesvědčit hoteliéry s tímto postojem o výhodách jeho zavedení. Z tohoto důvodu se jeví jako přínosné zkoumat, zda ekologické aktivity opravdu přináší pozitiva nejen přírodě, ale i ubytovacím zařízením a jiným subjektům (Štěpánková, 2011, str. 86).

Dle Kašpárkové (2014) mohou UZ váhat se zavedením environmentálního managementu kvůli následujícím potenciálním rizikům a nevýhodám:

Výše vynaložených investic a delší doba návratnosti investic – rozhodnutí aplikovat environmentální management do svého zařízení zvažují hoteliéři především kvůli vyšším počátečním investicím a delší době návratnosti těchto vynaložených prostředků. Při dostatečné analýze vnějšího okolí si mohou vypočítat návratnost těchto investic a zjistit, za jaký čas se jejich prvotní náklady vrátí a jejich obavy tím tedy zmírnit.

Ekologická nezainteresovanost českých turistů – v České republice ještě stále není zájem o environmentální politiku rozšířen tak, jako v jiných státech, a tudíž je zde i riziko

nízkého ocenění a zájmu ze strany potenciálních hostů. Rok od roku se nicméně propagace zeleného žití neustále více rozrůstá a dle průzkumu řetězce hotelů Hilton, kterého se zúčastnilo 72 000 hostů, jsou pro jejich nákupní preference zásadní sociální, environmentální a etické úvahy. Průzkum, který trval 6 dní, byl proveden v květnu 2018 a jeho cílem bylo zjistit postoj cestujících ke zkoumání environmentálního úsilí hotelové společnosti. Třetina (33 %) respondentů uvedla, že aktivně vyhledává tyto informace před provedením rezervace a z toho 60 % i přes to, že informace nejsou snadno dostupné. Mezi hosty mladšími 25 let byl kladný výsledek až 44 %. (Mclean, 2018)

Vyšší ceny ekologických materiálů a prostředků – některé materiály a prostředky šetrné k životnímu prostředí se pohybují na vyšších cenových úrovních, a tak je potřeba zvážit a důkladně zanalyzovat vhodnost a výběr jednotlivých prvků.

Technologie náročné na prostor, obsluhu a zaškolení zaměstnanců – instalace vybraných podpůrných technologií může taktéž negativně ovlivnit rozhodnutí o zavedení environmentálního managementu. Školení zaměstnanců o zacházení s novými prostředky v rámci ochrany nově nakoupených produktů, či BOZP v rámci ochrany zaměstnanců bude jistě nezbytnou nutností, a tudíž opět zdrojem výdajů a vynaloženého času.

Každé rozhodnutí s sebou nese rizika a krok do neznáma, nicméně environmentální management již zcela neznámý není a po několik let se pečlivě jeho dopady na ŽP a UZ zkoumají. Existují různé nástroje dnes již pokročilého managementu k rozhodování a analyzování situací a předpokladů. Inspirací mohou být také konkurenční ubytovací zařízení s již zavedením EMS a především výhody, které popisují níže.

Snížení nákladů na provoz – po počátečních vyšších nákladech na zavedení environmentálního managementu se náklady na provoz hotelu opravdu mohou snižovat. Díky omezování spotřeby energie, vody, produkce odpadu a využívání obnovitelných zdrojů a látek se v dlouhodobém hledisku dají pozorovat značné rozdíly v nákladech před zavedením EMS a po zavedení.

Zlepšení image ubytovacího zařízení – fakt, že ubytovací zařízení vykazuje environmentálně prospěšné chování, působí velice příznivě na jeho dobré jméno a celkovou image. Pro turisty, kteří se ztotožňují s těmito hodnotami je výběr ekologického

ubytování prioritou a zařízení tak může značně prospět. Možností je také objevení jména ubytovacího zařízení v odborných pracích, či výzkumných člancích a reportážích.

Prodloužení životaschopnosti životního prostředí v okolí ubytovacího zařízení –

V dlouhodobém měřítku ubytovacímu zařízení mimo jiné poděkuje i okolní příroda a je zde možnost vzniku tzv. synergického efektu neboli efektu společného působení. To znamená, že pozitivní přístup hotelu k environmentálnímu managementu může ovlivnit i chování potenciálních ubytovaných hostů, kteří si některé prvky ekologického chování osvojí a nadále je budou aplikovat například i ve svých domácnostech.

Dobrý pocit – Dobrý pocit, čisté svědomí, radost ze sebe sama a ze svých činů. Takto jednoduše lze získat uvedené pocity ze změny k lepšímu. Ve výsledku může ovlivnit pozitivně nastavená mysl i produktivitu a zapálení zaměstnanců a vytvořit tak nenahraditelnou atmosféru v pracovním kolektivu.

Podpora místních výrobců – Spolupráce s místními výrobci, zemědělci, či jinými ekologicky aktivními osobami a subjekty značí pro hosty nabídku neodmyslitelné kvality a dodává ubytovacímu zařízení značnou přidanou hodnotu v podobě dobrého jména.

Zvýšení konkurenceschopnosti a získání nových zákazníků – Všechny výše uvedené výhody napomáhají ubytovacímu zařízení zvýšit svou konkurenceschopnost, a tím i nové zákazníky ze všech koutů světa. Ekologického značení si cení čím dál větší množství cestujících osob. Tací, kteří jsou si vědomi dopadu cestovního ruchu na životní prostředí, vyhledávají ubytování pouze ekologicky šetrné a jsou ochotni platit více za zelené služby a produkty. Tento fakt může environmentálnímu ubytovacímu zařízení především prospět. Do budoucna je tedy výhodnější stát se zelenějším zejména kvůli konkurenci v cestovním ruchu a tedy schopností upoutat potenciální zákazníky (Cingoski, Petrevska, 2018).

Dolgos (2020) ve svém článku uvádí, že dle zprávy „Ecological and Sustainable Tourism: Profiles and Trends“, které předcházela dotazníkový výzkum je 66 % turistů ochotno zaplatit více za ubytování v udržitelném hotelu. Údaje také potvrzují fakt, že cestovní ruch má za příčinu přibližně 5 % celosvětových emisí skleníkových plynů a právě 1 % připadá sektoru pohostinství.

2. Analýza uplatňování prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v regionu Trutnov

Důvodem výběru regionu Trutnov do analytické části mé bakalářské práce byl především fakt, že se tento region rozléhá v horské oblasti, kde je oproti městským regionům zachováno velké množství krásné přírody. V horských oblastech regionu Trutnov se v sezónních i mimosezónních měsících vyskytuje velké množství turistů, a pokud ubytovací zařízení zaujmou určitý postoj a pravidla pro chod svého podnikání, na přírodu to bude mít značný pozitivní vliv. Ve městech by se ekologie měla zajisté řešit ve stejném měřítku, přesto mne lákalo dozvědět se více o problematice environmentalistu v těchto přírodních oblastech.

2.1 Komparace vybraných údajů a stručná charakteristika jednotlivých měst

Oblast Trutnovska se nachází v severní části Královéhradeckého kraje s rozlohou 1 147 km² a podílí se tak 24,1 % na celkové rozloze tohoto kraje. Dle počtu obyvatel je Trutnovsko druhým největším okresem po okrese Hradec Králové. Přechází z podhorského pásma v horský masiv Krkonoš (Český statistický úřad, 2022). Krkonošský národní park je oblíbenou turistickou destinací, která za rok vykazuje zhruba 11 milionů návštěv (Český rozhlas Hradec Králové, 2018), a tím se řadí mezi nejnavštěvovanější národní parky v Evropě. Nejintenzivnějším obdobím jsou pro Krkonoše zimní měsíce. Z tohoto důvodu je třeba podstupovat razantní opatření týkající se ochrany přírody a udržovat rovnováhu mezi stoupající návštěvností a křehkou přírodou, která může být snadno přetížena (kudyznudy.cz, 2019).

Pro svou analýzu jsem si vybrala významnější, větší i menší obce regionu Trutnov, které stručně charakterizuji níže.

Bernartice se nacházejí 490 mnm na úpatí východních Krkonoš a Vraních hor 13 km severně od města Trutnov. K obci náleží čtyři osady Bečkov, Křenov, Rybníček a Vrchová. Obec má necelých 1000 obyvatel (obecbernartice.cz).

Janské Lázně se rozkládají na území Krkonošského národního parku a úpatí Černé hory, na jejíž vrchol vede z centra města kabinová lanovka. Janské lázně jsou, jak je již z názvu zřejmé lázeňské město, ve kterém byl první teplý pramen objeven v roce 1006. Žije zde necelých 700 obyvatel na rozlohu 13,73 km² (kudyznudy.cz).

Pec pod Sněžkou je významným turistickým a sportovním střediskem nacházejícím v údolí řeky Úpy. Město má přes 640 obyvatel a zaujímá rozlohu 52,1 km². Na území Pece pod Sněžkou se nachází 11 sjezdovek místního lyžařského areálu a několik letních rozhleden (pecpodsnezkou.cz).

Strážné je horské rekreační středisko ležící v srdci Krkonoš 6 km od města Vrchlabí. Nachází se v nadmořské výšce 800 m. n. m. Obec má zhruba 230 obyvatel a v letních měsících je ideálním výchozím bodem pro cykloturistiku i pěší turistiku. V zimních měsících nabízí 4 sjezdové lyžařské tratě všech stupňů obtížnosti (strazne.eu).

Špindlerův Mlýn je nejnavštěvovanější horské středisko v České republice, které má přibližně 1100 obyvatel. Leží ve výšce 575 – 1555 m. n. m. na řece Labi a je významným střediskem celoroční zábavy, které nabízí širokou škálu různorodých aktivit (mestospindlervvmlyn.cz).

Trutnov je městem ležícím na řece Úpě v Krkonošském podhůří. Po městě Hradec Králové je druhým největším a nejlidnatějším městem v Královéhradeckém kraji. Město leží v nadmořské výšce 414 m. n. m. a žije v něm přes 30 tisíc obyvatel (mistopisy.cz).

Vrchlabí ležící v nadmořské výšce 477 m n. m. se zhruba 13 tisíci obyvateli nabízí milovníkům cestovního ruchu také široké spektrum služeb. V zimních měsících poskytuje 3 lanovky s několika sjezdovkami všech kategorií, upravované trasy pro běžkaře a v letních měsících naopak nespočet cyklotras. Vrchlabí je také populárním automobilovým či textilním průmyslem.

2.2 Cíl a metodika zkoumání

Cílem bakalářské práce je analyzovat uplatňování prvků environmentálního managementu ve vybraných ubytovacích zařízeních v horské oblasti Trutnov a zjistit, jaké mínění mají poskytovatelé ubytování o tomto tématu.

V návaznosti na tento cíl byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Jaké prvky environmentálního managementu byly zkoumanými ubytovacími zařízeními nejvíce uplatňovány?
- Usiluje některé ze zkoumaných ubytovacích zařízení o získání environmentálního označení?

Zvolenou metodou bylo dotazníkové šetření, které probíhalo od začátku července 2021 do konce října 2021. Sestaven byl dotazník obsahující 16 otázek, který je k nalezení v příloze A. Na základě tohoto dotazníku bylo zjištěno jednání a postoj hoteliérů horské rekreační oblasti k environmentálnímu managementu. Osloveno bylo 185 ubytovacích zařízení a návratnost dotazníků byla téměř polovina (46,5 %), tedy 86 dotazníků.

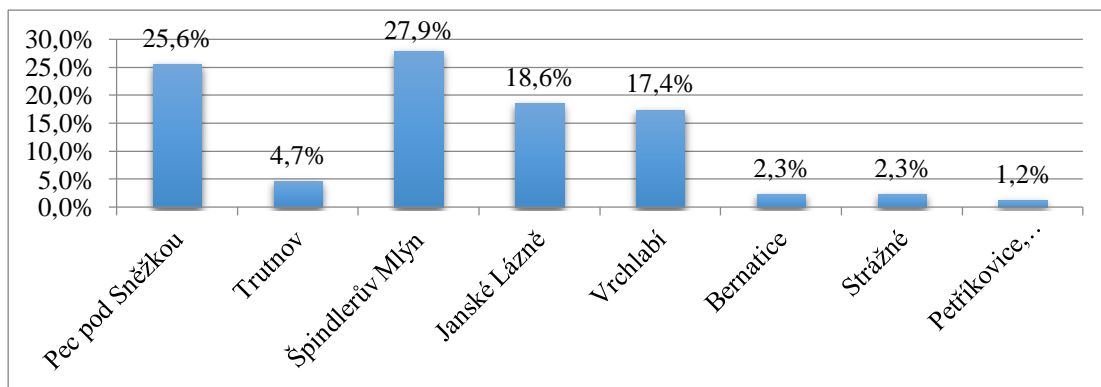
V tabulce 2 je uvedeno, z jakých měst a jaký počet dotazníků bylo vráceno.

Tabulka 5 Počet vrácených dotazníků z jednotlivých měst

	Pec pod Sněžkou	Trutnov	Špindlerův Mlýn	Janské Lázně	Vrchlabí	Bernatice	Strážné	Petřkovice
počet dotazníků	22	4	24	16	15	2	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Z celkového souboru 86 dotazovaných ubytovacích zařízení je 27,9 % ze Špindlerova Mlýna, 25,6 % z Pece pod Sněžkou, 18,6 % z Janských Lázní, 17,4 % z Vrchlabí, 4,7 % z Trutnova, 2,3 % z Bernatic, 2,3 % ze Strážného a 1,2 % z Petřkovic.

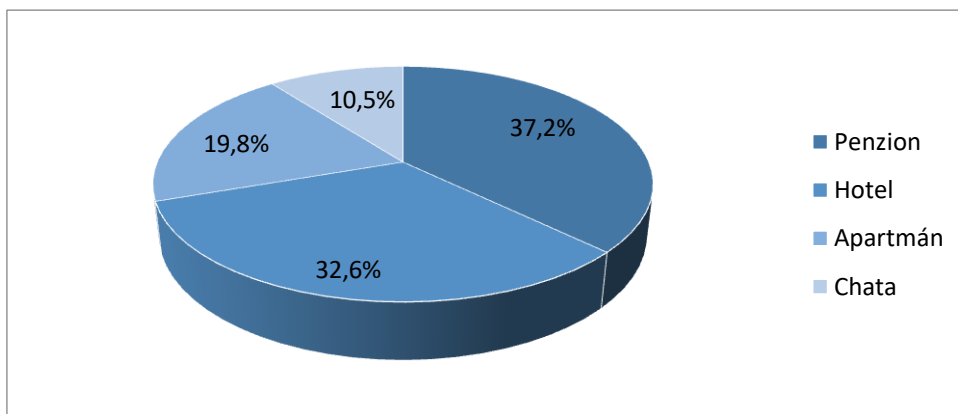
Graf 1 Podíl jednotlivých měst na vytvoření základního souboru

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Úvod dotazníku informoval ubytovací zařízení o účelu výzkumu a základních informacích o tazateli. První 4 otázky byly zaměřené na umístění ubytovacího zařízení, kategorii, třídu a jeho velikost. Následovalo 11 otázek cílených na zjištění povědomí o dané problematice a případné využívání prvků environmentálního managementu. Poslední otázka dávala ubytovacím zařízením prostor k vyjádření svého názoru na související téma. Některé odpovědi byly pozitivní a nasbíralo se pozitivních ohlasů, některé vyjádření naopak téma odsuzovali.

2.3 Využití prvků environmentálního managementu v ubytovacích zařízeních v regionu Trutnov

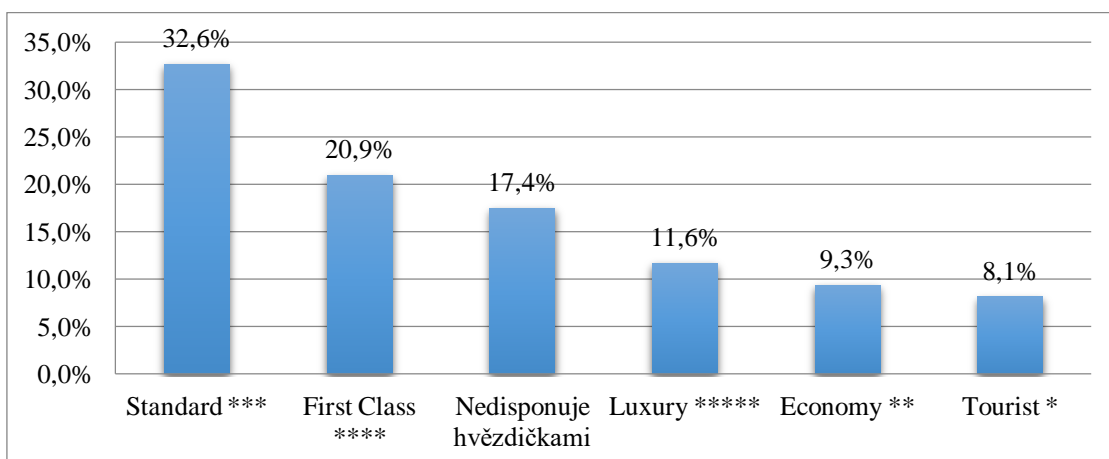
Nejvíce zastoupenou kategorií ve výzkumu jsou penziony, kterých se zúčastnilo celkem 37,2 %. Následuje druhá nejpočetnější kategorie a tou jsou hotely, jejichž zastoupení je 32,6 %. Velký počet zúčastněných se hlásí ke kategorii apartmán (19,8 %) a v poslední řadě se do výzkumu zapojily také horské chaty (10,5 %).

Graf 2 Kategorie ubytovacích zařízení

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Graf 3 zobrazuje třídy, do kterých se jednotlivé ubytovací zařízení řadí. Nejvíce zastoupenou třídou je třída Standard, která se nachází se v samotném středu možného hodnocení. Takovýchto zařízení se v odpovědích sešlo 28, tedy téměř $\frac{1}{3}$. Druhou nejpočetnější třídou je třída First Class. Zodpovězených dotazníků z této třídy bylo k dispozici 18 (20,9 %). Mezi ubytovací zařízení, která nejsou součástí jednotné klasifikace, a tudíž nedisponují hvězdičkami, patří 15 ubytovacích zařízení (17,4%). Následuje třída Economy, která je zastoupena z 11,6 % (10 UZ), třída Luxury zastoupena z 9,3 % (8 UZ) a nejméně zúčastněných (8,1 %) se řadí do třídy nazývané Tourist.

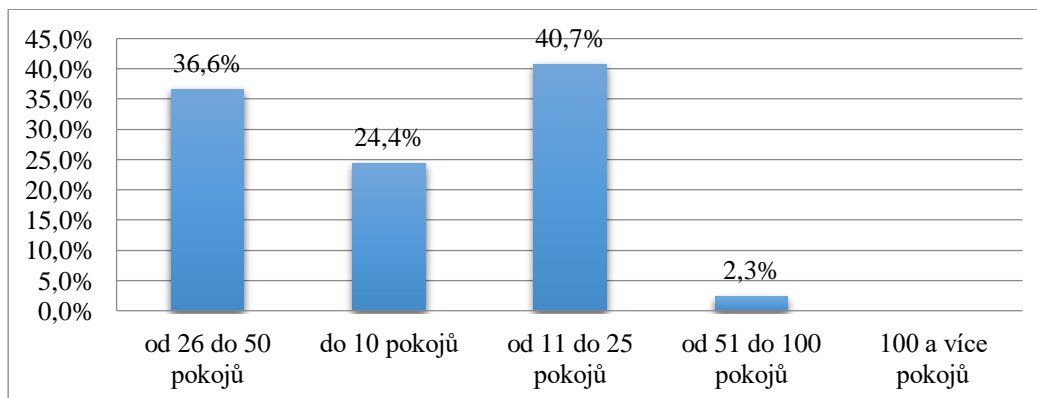

Graf 3 Třída ubytovacího zařízení

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Na grafu 4 jsou zobrazeny kapacity ubytovacích zařízení zúčastněných výzkumu. Žádný z dotazovaných zařízení svou velikostí nepojme 100 a více pokojů. Pouze 2,3 % ubytovacích zařízení mají kapacitu od 51 do 100 pokojů, nachází se v Peci pod Sněžkou

a Špindlerově Mlýně. Nejvíce zastoupenou skupinou ubytovacích zařízení jsou zařízení poskytující 11 až 25 pokojů k ubytování. Takových zařízení se zúčastnilo výzkumu 40,7 %. Početnou skupinou jsou také zařízení, která nabízí 26 až 50 pokojů, podílí se na výzkumu z více než $\frac{1}{3}$. Další početnou skupinou (24,4 %) jsou zařízení vlastníci prostory s maximálně deseti pokoji.

Graf 4 Kapacita ubytovacího zařízení
Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Více než polovina zkoumaných ubytovacích zařízení (59,1 %) zastává názor, že mohou svou činností pozitivně přispět ke zlepšení životního prostředí v okolí jejich umístění. Téměř 23 % UZ zvolila odpověď, že neví, zda jejich produkce může ovlivňovat okolí, ve kterém se ubytovací zařízení nachází a menšina (18,2 %) si myslí, že nemají žádný možný pozitivní či negativní dosah.

Výzkum zjistil, že téměř 82 % dotazovaných ubytovacích zařízení nemá zpracovanou koncepci environmentálního managementu, nicméně na grafu 5 lze vidět, že přesto většina zařízení některé jeho prvky aktivně uplatňuje. Zpracováním takovéto koncepce by mohlo vzejít k pozitivnímu přehodnocení situace a možnému zavedení dalších ekologických prvků, či povzbudit k prospěšné činnosti. Často nejsou pozitiva některých opatření na první pohled zřejmá, ale po důkladném zpracování analýz dlouhodobých dopadů a návratnosti se zdají být mnohem viditelnější. Téměř 14 % odpovědí k otázce zpracování environmentální koncepce bylo pozitivních, tato ubytovací zařízení vykazovala dlouhodobé plány s ekologickými záměry i do budoucna. Pouze čtyři ubytovací zařízení zvolila odpověď „nevím“. Pokud například dotazník vyplňovala recepční ubytovacího zařízení a uvedla tuto

odpověď, lze předpokládat, že management na téma ekologického chování se zaměstnanci komunikuje pravděpodobně minimálně.

Graf 5 znázorňuje výše zmíněné uplatňování prvků environmentálního managementu. Ačkoliv 82 % ubytovacích zařízení uvedlo, že environmentální koncepci zpracovanou nemělo, téměř každé (98,8 %) z dotazovaných ubytovacích zařízení některé z jeho prvků opravdu uplatňovalo. V této otázce se vyskytla pouze jedna odpověď, ve které byl vyjádřen nesouhlas s touto ideologií a tedy sdělení, že neuplatňovaly ani jeden z níže uvedených prvků. Toto tvrzení bylo odůvodněno názorem, že ani jeden z uvedených prvků na kvalitu životního prostředí vliv nemá.

Nejběžněji uplatňovaným prvkem byla vyhodnocena instalace úsporných a LED žárovek. Tento prvek využívalo až 94,2 % dotazovaných ubytovacích zařízení. V současné době je tato inovace již běžnou věcí. Dalšími nejvíce uplatňovanými prvky byly na základě odpovědí našich dotazovaných dvoustupňový splachovací systém a možnost výměny ložního prádla pouze na požádání. Tyto opatření uplatňovalo 70 % zapojených ubytovacích zařízení. Praní v menší míře šetří spotřebu vody a také energie, která je vyvíjena na chod pračky a zároveň se tak snižuje její opotřebení. Toto opatření je navíc finančně stoprocentně nenáročné. Instalace a výměna dvoustupňového splachování do výdajů ubytovacího zařízení lehce zasáhne, ale ušetří výrazné množství vody.

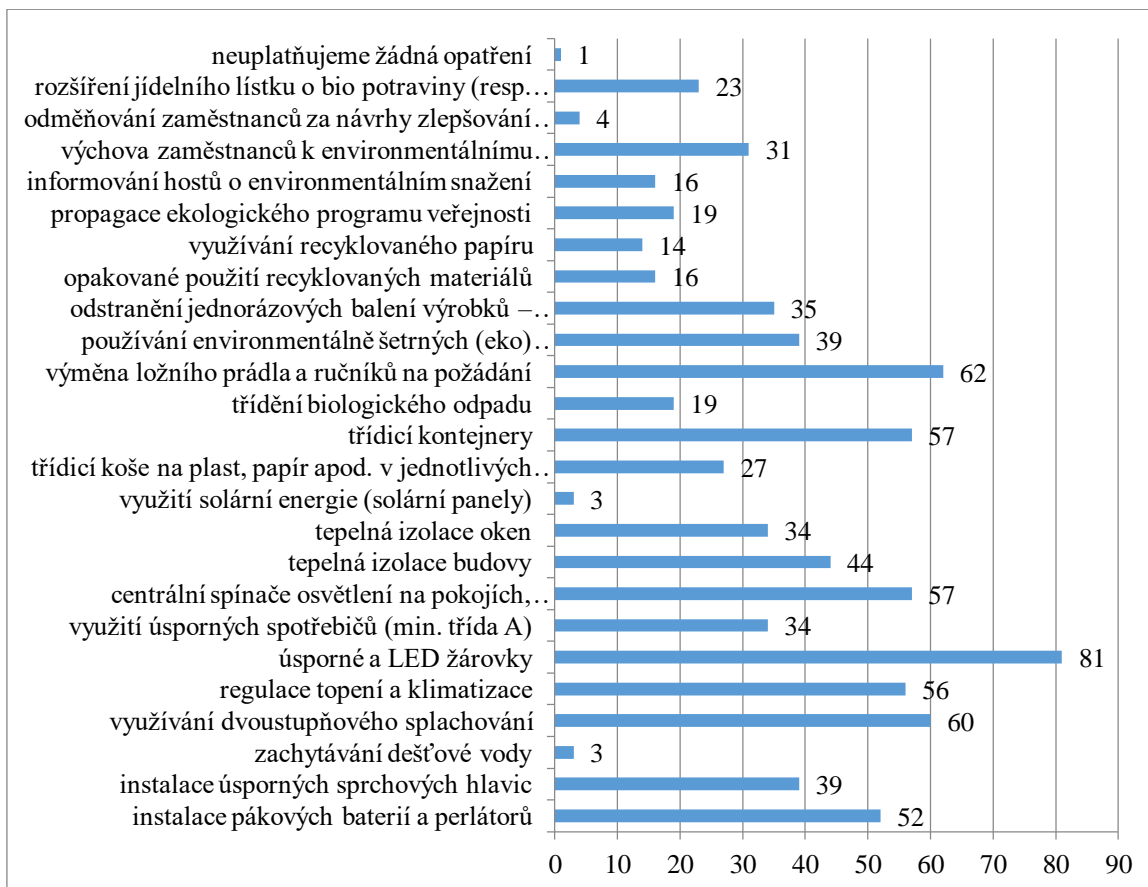
Značně využívané prvky pro šetření energie byly pro 66,3 % dotazovaných ubytovacích zařízení také centrální spínače osvětlení, či jiné varianty například v podobě pohybových čidel. Stejně zastoupení (66,3 %) měly třídící kontejnery umístěné ve sdílených prostorech vevnitř budov, či venku. K jejich využívání se hlásí až 57 zúčastněných ubytovacích zařízení. Koše na třídění odpadu v jednotlivých pokojích pro hosty má však pouze 27 zařízení z celkových 86. Jeho procentuelní zastoupení je pouze 31,4 %, tedy necelá $\frac{1}{3}$.

Přes 60 % ubytovacích zařízení mělo nainstalované pákové baterie a perlátory, díky kterým lze také zaručeně a velice prakticky snižovat spotřebu vody. Následovala tepelná izolace budovy, pro kterou se rozhodlo přes polovinu (51,2 %) ubytovacích zařízení. Tepelná izolace oken byla dle výzkumu méně oblíbeným prvkem a zastoupena byla pouze necelými 39,5 %. Stejný počet (39,5 %) zařízení šetřila spotřebu své energie díky koupi

spotřebičů minimální energetické třídy A. Dle nejnovějších tvrzení se dokonce za úsporné spotřebiče považují takové, které vykazují třídu A+ a výše. Například s lednicí třídy A++ lze ročně ušetřit téměř polovinu nákladů a se třídou A+++ až $\frac{2}{3}$ nákladů a to pouze ve srovnání se třídou A (OKAY.cz, 2022). Více než 45 % ubytovacích zařízení se v odpovědích shodla na upřednostňování environmentálně šetrných produktů k úklidu a instalaci úsporných sprchových hlavíc. Šetrné ekologické výrobky jsou důležité zejména při úklidu hygienických zařízení, jelikož jsou následně splachovány a odváděny tak potrubím ven do čistíren odpadních vod a dále do potoků, řek a jezer (Ledvina, 2008). Neekologické čisticí prostředky obsahují vysoký podíl chemikálií, který se dostává po aplikaci do vzduchu a tak může ohrožovat nejen životní prostředí, ale i osoby přicházející s nimi často do styku (Richardson, 2003). V ubytovacích zařízení je zvykem, že se hosté sprchují o poznání déle než doma, a tak je instalace úsporných sprchových hlavíc efektivní prvek, který napomáhá zmírnit průtok vody.

Prvek, který může zavést každé ubytovací zařízení, se řadí mezi ty méně náročné. Jedná se o odstranění jednorázových obalů například ze snídaňových másel či marmelád. Nejracionálnější verzí se nabízí spolupráce s dodavateli, kteří nedodávají takovéto produkty kusové, ale ve větších sklenicích či boxech. Ubytovací zařízení tím zredukuje značné množství odpadu. Přes to se k aplikaci tohoto prvku přihlásilo pouze 35 ubytovacích zařízení, tedy 40,7 %. Více než $\frac{1}{3}$ ubytovacích zařízení si myslela, že je důležité vzdělávat v tomto oboru své zaměstnance a zvyšovat tak jejich osobní vůli a pohled na důležitost ochrany životního prostředí. S tím souvisí také začleňování bio potravin do jídel. Vrchní kuchaři se s F&B manažery podílejí na sestavování jídelního lístku a tudíž na výběru potravin od dodavatelů. Vzdělávání zaměstnanců v tomto oboru má tedy širší dosah například i v tomto směru a za účelem motivace se 4,7 % ubytovacích zařízení rozhodlo své zaměstnance odměňovat za přispívání jejich užitečnými názory a nápady. Rozšiřování bio potravin považovalo za důležité 26,7 % ubytovacích zařízení, které tedy tento prvek aplikují. Přes 22 % ubytovacích zařízení uvedlo, že se ekologický program snažilo propagovat nejen zaměstnancům, ale také veřejnosti. Stejný počet zařízení se přihlásilo i k třídění biologického odpadu, o jehož důležitosti pojednává kapitola 1.2.1. Celkem 18,6 % ubytovacích zařízení opakovaně využívalo recyklované materiály a snažilo se informovat své hosty o jejich ekologickém počínání. Jakým způsobem management informoval hosty zobrazuje graf 10. Přes 16,3 % zařízení uvedlo, že se ke své práci snažilo

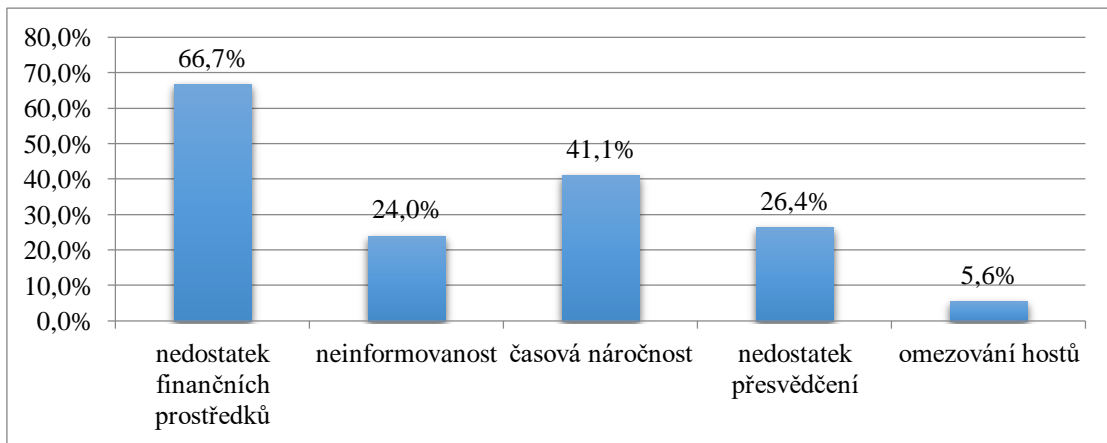
využívat recyklovaný papír. Pouze 3 ubytovací zařízení (3,5 %) čerpala energii ze solárních panelů a zachytávala dešťovou vodu. Pro čerpání solární energie je opravdu nutné, aby bylo ubytovací zařízení dobře umístěno, a tak je tato poměrně malá účast odůvodnitelná. Pouze jedno ubytovací zařízení (1,2 %) neaplikovalo žádná z uvedených opatření.

Graf 5 Uplatňování konkrétních opatření environmentálního managementu
Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

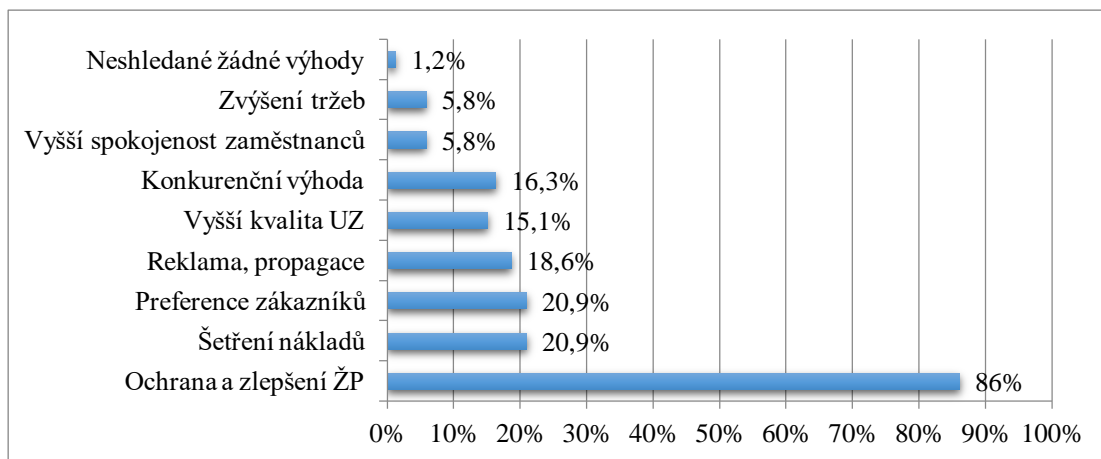
Následovala výzkumná otázka, která měla za úkol zjistit, z jakého důvodu ubytovací zařízení neuplatňovala prvky environmentálního managementu. Na otázku odpovědělo poměrně velké množství (83,7 %) ubytovacích zařízení, (pouze 16,3 % se otázky nezúčastnilo), přestože v předchozí otázce se k uplatňování jednoho či více prvků přihlásilo. Z výzkumu vyplývá, že prvky, které jednotlivé zařízení neuplatňovala, jsou především z důvodů uvedených na grafu 6. Nejvíce ubytovacích zařízení (66,7 %) neuplatňovalo některé prvky environmentálního managementu z nedostatku finančních prostředků. Tento důvod je zajisté pochopitelný, některé prvky vyžadují vyšší finanční

vstupy a tak dává smysl zavádět je postupně a plánovat jejich koupi včas a dopředu. Druhým nejpočetnějším důvodem (41,1 %) byla uvedena časová náročnost. Časově náročné je zprvu provedení rozhodovacích analýz, díky kterým ubytovací zařízení zjistí, jaké prvky se jim vyplatí aplikovat. Výběr dodavatelů, partnerů či prodejců vyžaduje také značnou přípravu. Nicméně po zavedení a instalaci se časová náročnost obsluhy jednotlivých prvků výrazně sníží, každý prvek je ovšem individuální jednotkou a tak se jejich odlišnost a časová náročnost na správu liší. Třetí častou odpovědí byla nedostatečná informovanost o problematice udržitelnosti. K tomuto tvrzení se přihlásilo přes $\frac{1}{3}$ ubytovacích zařízení. V otevřené otázce, která byla k dispozici na konci výzkumu všem zúčastněným zařízením, bylo uvedeno několik poznámek o potřebě zvýšit propagaci právě o této problematice. Neinformovanost jde ruku v ruce s časovou náročností, vlastníci a manažeři ubytovacích zařízení nedisponují přebytečným časem, ve kterém by měli prostor podnikat řešerše související s udržitelností, a tak u nich v podnicích toto téma stagnuje. Kdyby bylo téma více řešené a analyzované, zvýšila by se pravděpodobnost impulzu a podnětu ke změně. O něco málo ubytovacích zařízení (26,4 %) uvedlo, že nemají pro aplikování prvků environmentálního managementu dostatek přesvědčení. Přesto všechna z těchto zařízení minimálně základní prvky šetřící náklady, jako například úsporné žárovky či dvoustupňové splachování uplatňovala. Z této části výzkumu vyplývá, že jejich hlavním záměrem bylo především šetření jejich financí, nikoliv ochrana přírody. Nejméně (5,6 %) ubytovacích zařízení zvolilo jako důvod omezování hostů. Tímto lze chápat například výše zmiňovaný fakt, že jsou hosté zvyklí sprchovat se v ubytovacích zařízeních déle, a pokud management nenásilně žádá hosty o racionální smýšlení vůči přírodě v hygienických prostorech pokojů pro hosty, může se to některým zdát omezující.

Graf 6 Důvody neuplatňování prvků environmentálního managementu
Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Graf 7 zobrazuje výhody environmentálního managementu dle mínění dotazovaných ubytovacích zařízení. Ačkoliv již z názvu této tematiky můžeme odhadovat, že environmentální management byl vyvinut především za účelem ochrany a zlepšení životního prostředí, s tímto faktem se dokázalo ztotožnit pouze 74 z 86 dotazovaných, tedy 86 %. Stále je to značně pozitivní výsledek. Téměř 21 % ubytovacích zařízení shledávalo potenciál environmentálního managementu v šetření nákladů a myslelo si také, že je to jedna z preferencí zákazníků při výběru ubytování. Držitelé ekologických certifikátů mohou být zviditelněni na různých portálech a webových stránkách, které podávají informace o tématech zaměřující se na hotelnictví, turismus či ekologii, nebo tento fakt mohou prezentovat ve svých vlastních internetových či tiskových podpůrných materiálech a zvýšit tak povědomí okolí o jejich aktivitách. Také 18,6 % respondentů shledávalo výhodu zavedení environmentálního managementu právě z tohoto důvodu. Ubytovacích zařízení držící ekologické certifikáty či prokazující ekologicky přívětivé chování není v České republice mnoho, 16,3 % zúčastněných v dotazníku si myslelo, že uplatňování prvků environmentálního managementu pro ně bude výhodou také konkurenční. Zvýšení celkové kvality ubytovacího zařízení znamenalo výhodu pro dalších 15,1 % zařízení a 5,8 % s tímto spojovalo i vyšší spokojenost jejich zaměstnanců. Stejně procento (5,8 %) zastávalo názor, že jim environmentální management dokáže zvýšit tržby. Pouze jedno ubytovací zařízení (1,2 %) neshledávalo v prvcích environmentálního managementu výhody žádné. Poznamenalo, že výhody neshledává opravdu žádné a naopak si myslelo, že se zvyšují náklady a neefektivně se využívají vstupy.

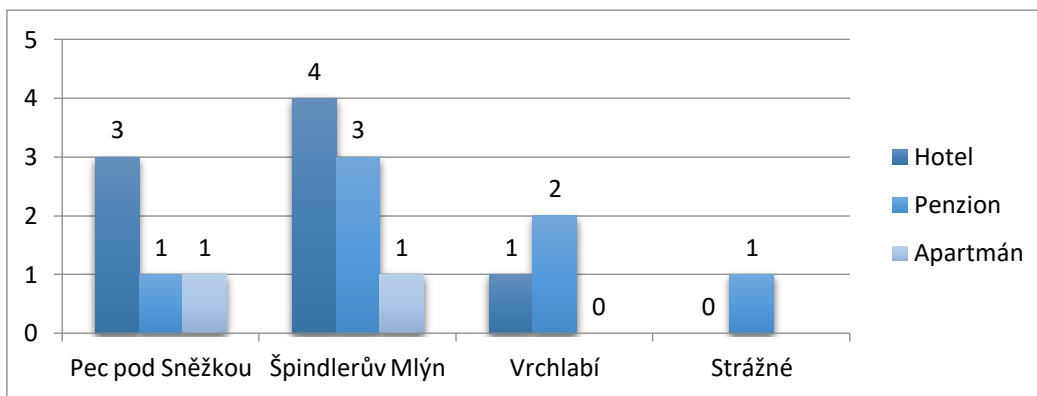
Graf 7 Výhody environmentálního managementu dle UZ

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Další otázka měla za úkol zjistit, zda si ubytovací zařízení myslí, že je finančně obtížné uplatňovat prvky environmentálního managementu. Přes $\frac{1}{3}$, konkrétně 31 zařízení (36 %), si myslelo, že uplatňování těchto prvků finančně náročné je. V porovnání s grafem 7 si ale více než polovina z nich uvědomovala, že v dlouhodobém hledisku tyto prvky napomáhají ke snižování nákladů. Prvotní výdaje na zavedení určitých opatření jsou vyšší, některé do financí zasahují jen nepatrně, ovšem v dlouhodobém měřítku značné množství peněz ušetřit lze. Přesto většina (40,7 %) ubytovacích zařízení na tuto otázku odpověděla kladně, a tudíž si myslí, že uplatňování prvků environmentálního managementu je finančně obtížné. Nejméně hlasů dotazník vyhodnotil pro neutrální odpověď „nevím“, můžeme tedy předpokládat, že 23,3 % ubytovacích zařízení si nebylo jisto, zda by pro ně zavedení těchto prvků bylo finančně prospěšné či nikoliv.

Podstatná menšina (19,8 %) dotazovaných ubytovacích zařízení uvedla, že se aktivně podílela na činnostech týkajících se veřejné zeleně a ochrany životního prostředí. Z grafu 8 lze vyzorovat, které obce a kategorie ubytovacích zařízení ze souboru ubytovacích zařízení, která odpověděla na tuto otázku kladně, byla v této oblasti nejvíce aktivní. Zbylých 80,2 % ubytovacích zařízení se dle tvrzení ve výzkumu žádnými z prospěšných aktivit nezabývalo.

Z grafu lze vyčíst, že v této aktivitě vynikly nejvíce hotely, následně penziony a v poslední řadě apartmány. Ze zkoumaných měst to byl především Špindlerův Mlýn, následně Pec pod Sněžkou, také Vrchlabí a díky jednomu penzionu se v grafu objevila i obec Strážné.

Graf 8 Podíl jednotlivých měst a kategorií UZ na činnostech prospěšných veřejné zeleni a ochraně přírody

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Část výzkumu zjišťovala postavení ubytovacích zařízení k problematice plýtvání potravin. Poměrně velké množství zařízení se přihlásilo k aktivitám prospěšným veřejné zeleni a ochrany přírody, pouze ale 8,1 % uvedlo, že přebytečné potraviny darují místním neziskovým organizacím. Čím větší ubytovací zařízení, tím větší produkce a spotřeba jídla. Celosvětově se udává, že až $\frac{1}{3}$ potravin se zkaží, nebo vyhodí (Maccarthy, 2017). V pohostinství je kvůli značnému objemu stravovacích služeb z tohoto důvodu ideální převzít iniciativu a začít jednat. Výhodou je široký a především přímý dosah těchto odvětví na spotřebitele (Pearson, 2017).

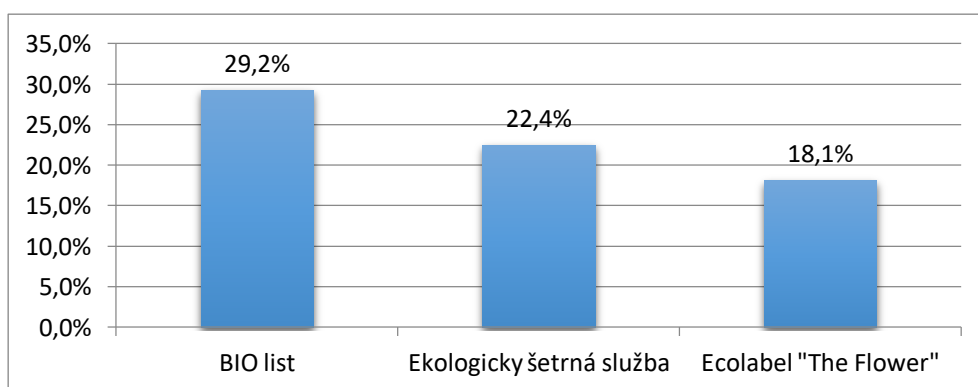
Graf 9 znázorňuje povědomí ubytovacích zařízení o veřejně známých ekologických certifikátech, které lze získat bio produkcí potravin, či uplatňováním environmentálních prvků. Nejvíce ubytovacích zařízení zúčastněných našeho výzkumu (29,2 %) poznávalo evropsky uznávaný certifikát s názvem „BIO list“. Logem zobrazeným na obrázku 5 lze označovat pouze produkty, které byly vyrobeny na území Evropské unie, obsahují minimálně 95 % ekologických složek a dodržují přísná pravidla týkající se produkce, přepravy a skladování (Evropská komise, 2010).

Obrázek 6 Certifikát BIO list: Logo EU pro ekologickou produkci
Zdroj: (Kontrola ekologického zemědělství, 2009)

Druhé nejvíce povědomé logo (22,4 %) bylo ubytovacím zařízením logo Ekologicky šetrné služby, které je svým vzhledem stejné, jako logo Ekologicky šetrného produktu. Jediný rozdíl tkví v nahrazení slova služba, slovem produkt. Tato certifikace je pouze národní a tudíž se vztahuje jen na produkty a služby produkované a poskytované na území České republiky. Logo je k vidění na obrázku 2 v kapitole 1.1.2., Certifikace ubytovacích zařízení.

Ubytovací zařízení poznávala také logo evropského rozměru, které nosí název „Ecolabel“ či „The Flower“, česky „Květina“. Tato certifikace má širší dosah a v praxi se vyplatí využívat například ubytovacím zařízením, která jsou často navštěvována zahraničními hosty. Nicméně i přes tento fakt poznalo toto logo nejméně ubytovacích zařízení a to konkrétně 18,1 %. Zbýlých 30,3 % se nepřihlásilo k poznání žádného certifikátu.

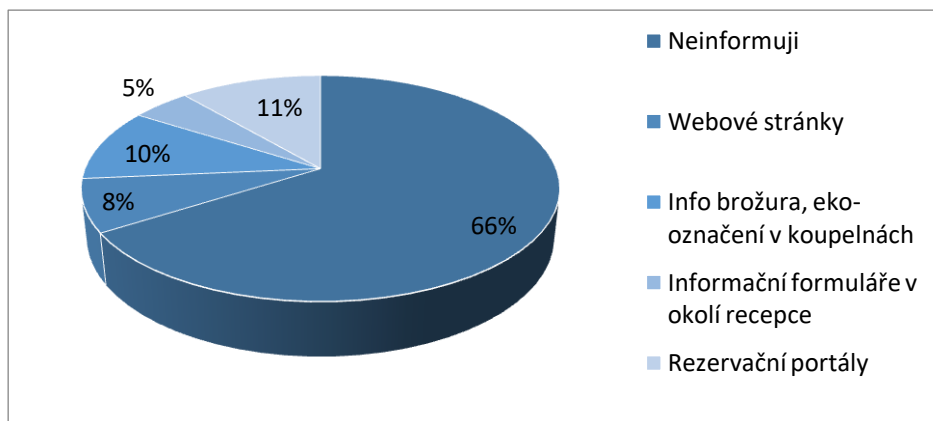

Graf 9 Znalost ekologických certifikátů
Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Výzkum zjišťoval, zda některá z ubytovacích zařízení usilují o získání environmentálního označení. Podstatná většina (91,9 %) uvedla, že o získání označení a tedy podstoupení zkoušky, kterou certifikace obnáší, zájem nemají. Konkrétně 5,8 % uvedlo odpověď

„nevím“, ze které vyplývá, že jsou tomuto tématu více otevřeni. Kdyby jim bylo poskytnuto více informací, pravděpodobně by certifikaci mohla zvažovat. Pouze 2 (2,3 %) zúčastněná ubytovací zařízení aktivně usilují o ekologickou certifikaci. I přes nízké procento je toto zjištění, které z výzkumu vyplývá, značně pozitivní a lze tedy předpokládat, že v nadcházejících období můžeme očekávat vznik minimálně dvou certifikovaných, ekologicky orientovaných ubytovacích zařízení a to konkrétně ve Vrchlabí. Jedná se o hotel a penzion v kategorii standard. Tříhvězdičkový penzion má zpracovanou koncepci environmentálního managementu, a tak je na dobré cestě za získáním vybraného ohodnocení. Hotel uvedl, že koncepci environmentálního managementu zpracovanou nemá. Přesto lze dle předchozích odpovědí vyčíst, že uplatňuje většinu zmiňovaných environmentálních prvků, a tak její vypracování značí již pouze malý dodatek.

Graf 10 znázorňuje, jaký způsob komunikace volila ubytovací zařízení pro propagaci jejich udržitelného chování. Převládala odpověď, že žádné informace ohledně uplatňování určitých prvků neposkytovala. Ačkoliv graf 5 sděluje, že podstatná většina ubytovacích zařízení uplatňovala alespoň některé prvky vykazující snahy ekologického chování, odpověď zvolilo 66 % ubytovacích zařízení. Jak již bylo zmíněno v kapitolách výše, stále více turistů se o toto téma zajímá a dohledává často nesnadno vyhledatelné informace. Informování hostů o těchto krocích může být tedy pro ubytovací zařízení dobrým marketingovým nástrojem, nesoucí mnoho pozitiv. Ta ubytovací zařízení, která své potenciální hosty láká právě na svou ekologickou výhodu, nejčastěji zvolila strategii informování přes rezervační portály. Mnoho turistů hledá ubytování právě přes rezervační a srovnávací portály, jako je například booking.com aj., a proto je tento způsob informování tím správným krokem. Tento způsob zvolilo 11 % ubytovacích zařízení. Druhým častým informačním způsobem byl zvolen způsob eko-označení v hygienických zařízeních na pokojích a informačních brožurách. Nenásilné sdělení například v podobě samolepek u koupelnových zrcadel je hostům stále na očích. Toto aplikuje 10 % ubytovacích zařízení. Způsob sdělení přes webové stránky zvolilo 8 % zúčastněných ubytovacích zařízení. Pouze 5 % respondentů uvedlo, že informují své hosty prostřednictvím informačních formulářů, které jsou k nalezení v okolí recepce.

Graf 10 Informování hostů o šetrnosti k ŽP
 Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Závěrem dotazníkového šetření měla ubytovací zařízení prostor projevit svůj názor a připomínky k environmentálnímu managementu a dané problematice. Často se vyskytovaly názory sdílející pozitivní přístup. Několikrát bylo uvedeno, že se jedná o prosperující a důležité téma, díky jehož řádné aplikaci lze prospět přírodě. Opakující se připomínky byly také ohledně nízké propagace tohoto odvětví, jedno ubytovací zařízení uvedlo, že je potřeba z pozice měst a obcí tuto problematiku více živit. Tento respondent nebyl spokojen konkrétně s aktivitou města Pec pod Sněžkou, osobně by očekával alespoň minimální motivaci rezidentů a snahu ŽP zlepšovat. Následoval názor, že je třeba dostávat více takovýchto informací k managementu. Objevily se také připomínky ohledně finanční náročnosti od menších ubytovacích zařízení. Penzion do 25 pokojů uvedl, že by se rád touto problematikou více zabýval, nicméně v cestě mu stojí finance, uvedl ale, že environmentální chování uplatňuje alespoň v domácnosti.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaký přístup a povědomí mají ubytovací zařízení, konkrétně jejich vlastníci, či management k problematice životního prostředí, environmentálnímu managementu a udržitelnosti. V teoretické části byly vysvětleny základní pojmy týkající se ubytovacích zařízení, environmentálních ubytovacích zařízení, jejich certifikace a úzce souvisejícím environmentálním managementem a jeho prvcích.

V návaznosti na tento cíl byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Jaké prvky environmentálního managementu byly zkoumanými ubytovacími zařízeními nejvíce uplatňovány?
- Usiluje některé ze zkoumaných ubytovacích zařízení o získání environmentálního označení?

Výzkumem bylo zjištěno, že ubytovací zařízení nejvíce uplatňovala prvky regulující spotřebu vody a energie. Téměř každé ze zúčastněných zařízení (94,2 %) alespoň nějaké takové opatření uplatňuje. Vzhledem k aktuální energetické krizi a razantnímu úbytku pitné vody je to značně pozitivní zjištění. Nejvíce zastoupeným opatřením byla instalace úsporných a LED žárovek, která dle srovnávací tabulky 4 v kapitole 1.2.1 dokáže šetřit spotřebu energie až o 80 %. Tato opatření byla často doplňována (66,3 %) spouštěním světel pomocí pohybových a jiných čidel. Dále to byla instalace dvoustupňového splachovacího systému a možnost výměny ložního prádla a ručníků pouze na požádání. Toto opatření bylo vyhodnoceno jako jedno z nejdůležitějších, jelikož funguje na bázi spolupráce hostů s ubytovacími zařízeními, a tak je do environmentálního chování zapojeno více stran a je vkládáno více potenciálu do rozšíření udržitelného chování.

Na základě výzkumu vzešlo pozitivní zjištění, že ačkoliv se většina zúčastněných ubytovacích zařízení o environmentální označení neucházela, přesto se našla dvě, která uvedla, že se aktivně snaží certifikaci získat. Jedná se o hotel a penzion ve Vrchlabí v kategorii Standard. Hotel, který uvedl, že má kapacitu od 11-25 pokojů nemá zpracovanou koncepci environmentálního managementu, nicméně uplatňuje opravdu značný počet jeho opatření. Penzion s kapacitou do 10 pokojů koncepci zpracovanou má.

Z výzkumu také vyplývá, že k udržitelnosti a ekologickému chování jsou více otevřeny menší ubytovací zařízení, a proto bych tuto problematiku více zpropagovala větším hotelům a hotelovým řetězcům z důvodu jejich významnějšího dosahu a vlivu.

Výzkum také vyhodnotil minimální snahu ubytovacích zařízení informovat své hosty o uplatňování některých environmentálních prvků. Přestože ubytovací zařízení nedisponují ekologickou certifikací, každá snaha o to být ekologickým se počítá, a proto by management UZ neměl podceňovat informování svých hostů i o menších krocích. Nápis či samolepka menších rozměrů na viditelném místě s informací, že se zařízení snaží být ekologické, může být jedinečným impulsem ku prospěchu a nenásilně tak vést k motivaci hostů, aby si tak počínali také.

Vzhledem k již zmíněné nízké propagaci tohoto odvětví jsou výsledky výzkumu poměrně uspokojivé, ohlasy byly z 90 % taktéž pozitivní. Více nežli v nesoučinnosti těchto zařízení tedy shledávám problém v neinformovanosti o následcích neohleduplného chování k přírodě, ale také výhodách plynoucích ze zavedení určitých opatření. Z výzkumu je patrné, že z této nevědomosti pramení nedostatečná víra v tento koncept. Povědomí o znečišťování přírody má jistě každý jedinec, málo komu jsou ale k dispozici čísla, která již mohou smýšlení jednotlivců ovlivnit. Tyto materiály je potřeba více propagovat a poskytovat je k rukám osob, které mají širší dosah a větší možnosti situaci ovlivnit. Ubytovací zařízení se díky těmto faktům mohou dozvědět, že uplatňováním prvků environmentálního managementu prospějí nejen přírodě, ale také svému podnikání. Z výzkumu je zřetelné, že stále většina shledává v environmentálním managementu finanční ztráty a minimální výhody, proto bych každému ubytovacímu zařízení doporučila zpracovat koncepci environmentálního managementu, na základě které uvidí návratnost vynaložených investic určitých prvků a z toho nepochybně plynoucí výhody. Každé ubytovací zařízení má možnost najít pro sebe vhodné řešení, které bude pozitivně ovlivňovat obě strany.

Seznam použité literatury

- BERÁNEK, Jaromír. 2013. *Moderní řízení hotelového provozu*. Praha: MAG Consulting. ISBN 978-80-86724-45
- BELEŠOVÁ, Stanislava. 2014. *Ekologické prvky ako súčasť sociálnej zodpovednosti hotelov*. Banská Bystrica: UMB – Ekonomická fakulta, Folia Turistica 4. ISBN 978-80-557-0697-9.
- CINGOSKI, Vlatko & Biljana PETREVSKA. 2018. *Making hotels more energy efficient: the managerial perception*, *Economic Research*, 31:1, 87-101, DOI: 10.1080/1331677X.2017.1421994 [online].[cit. 2022-03-19]. Dostupné z: www.doi.org/10.1080/1331677X.2017.1421994.
- CHIA-JUNG CHOU. 2013. *Hotel's environmental policies and employee personal environmental beliefs: Intractions and outcomes* [online]. UK, Oxford: Elsevier Ltd. 436 s. [cit. 2022-03-19]. ISSN 0261-5177. Dostupné z: <https://daneshyari.com/en/article/7422361>
- JAFARI, Jafar. 2000. *Encyclopedia of Tourism's*. London: Routledge, 288 s. ISBN 0415308909.
- KASAVANA, Michael. 2008. *Green Hospitality. Hospitality Upgrade*. 6(1): 140-148 [cit. 2022-03-28].
- KAŠPÁRKOVÁ, Alena. 2014. *Aplikace green managementu v hotelnictví*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola hotelová v Praze, spol. s.r.o. Vedoucí práce Ing. Stanislava Beléšová, PhD.
- KRAUSE, Josef. *Podniková environmentální strategie*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-560-6.
- KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. 2014. *Moderní hotelový management*. 2. aktualizované a rozšíř. vyd. Praha: Grada: Grada. ISBN 978-80-247-4835-1.
- MITCHELL, Bruce, 2019. *Resource and environmental management*. Third Edition. New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-088581-6.

- PATÚŠ, Peter a Marián GÚČIK. 2005. *Manažment ubytovacej prevádzky hotela*. Banská Bystrica: Slovak-Swiss Tourism. 103 s. ISBN 80-88945-81-X.
- RAO, Pooja a Parmendra SHARMA. 2018. *Environmental Impacts of Tourism in developing Nations*. USA: IGI Global Publishing. ISBN 9781522558446.
- REDDY, Maharaj Vijay a Keith WILKES. 2015. *Tourism in the Green Economy*. New York: Routledge Taylor & Francis Group. ISBN 978-0-415-70921-7.
- RICHARDSON, Rosamond. *Domov: nové pohľady na zdravé, bezpečné a prirodzené bydlenie : tipy, rady, nápady*. Bratislava: Perfekt, 2003. ISBN isbn80-8046-237-2.
- SMETANA, František a Eva KRÁTKÁ. *Podnikání v hotelnictví a gastronomii: pro střední a vyšší hotelové školy*. Praha: Fortuna, 2009. ISBN 978-80-7373-054-3.
- SMOLÍK, Dušan a Jiří POLÁCH. *Ekologické rozhodování podniků I*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. ISBN 978-80-7318-534-3.
- ŠTĚPÁNKOVÁ, Eva. *Environmentální management a jeho přínosy organizaci*. Ekonomika a management. Brno, 2011, č. 1, s. 85-92. ISSN 1802-3975.

Seznam použitých internetových zdrojů

- BOOKING. 2022. *Snižování spotřeby energie a využívání zelené energie* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://partner.booking.com/cs/pomoc/pr%C5%AFvodce/sni%C5%BEov%C3%A1n%C3%AD-spot%C5%99eby-energie-%C2%A0vyu%C5%BE%C3%ADv%C3%A1n%C3%AD-zelen%C3%A9-energie>
- BOOKING, INNOVATION LIGHTHOUSE. 2022. *Snižování spotřeby vody* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://partner.booking.com/cs/pomoc/pr%C5%AFvodce/sni%C5%BEov%C3%A1n%C3%AD-spot%C5%99eby-vody>
- BOOKING. KITRO. 2022. *Omezení plýtvání potravinami* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://partner.booking.com/cs/pomoc/pr%C5%AFvodce/omezen%C3%AD-pl%C3%BDtv%C3%A1n%C3%AD-potravinami>
- CENIA. 2019. *Roční zpráva 2019* [online]. [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2020/05/Rocni_zprava_-2019_web.pdf
- CIR. 2006. *Systémy environmentálního managementu (EMS)* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <http://eko-net.cir.cz/systemy-environmentalniho-managementu-ems->
- CO VYBRAT. 2022. *Jak vybrat žárovku + recenze* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.covybrat.cz/nejlepsi-zarovka/#druhy-zarovek>
- ČSÚ. 2022. *TSA – hlavní ukazatele národního hospodářství a cestovního ruchu v ČR* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: TSA - Hlavní ukazatele národního hospodářství a cestovního ruchu v ČR | ČSÚ (czso.cz)
- DOLGOS. 2020. *Trvale udržitelný rozvoj: Popularita „šetrných“ hotelů roste.* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.tourism-review.cz/trvale-udrzitelny-rozvoj-v-hotelnictvi-nabira-na-popularite-news11808>
- EKOZNAČKA. *Ekoznačka EU* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: Ekoznačka EU | CENIA (ekoznacka.cz)

- EKOZNAČKA. *Ekoznačka EŠV a EŠS* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.ekoznacka.cz/ekoznaceni/ekoznacka-esv-a-ess>
- ESSITY HYGIENE AND HEALTH AB. 2018. *Udržitelnost ovlivňuje to, jaký dojem dělá hotel na své hosty* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.tork.cz/vase-podnikani/reseni/prehled/hotely/vyzvy-pro-hotely>
- GREEN IDEAS FOR TOURISM FOR EUROPE. 2016. *Energy* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: www.greentourism.eu/en/BestPractice/IndexByCategory/3
- HOTELSTARS. *Oficiální logo hotelstars.eu* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.hotelstars.cz/ke-stazeni>
- HOTELSTARS. 2021. *Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky 2021-2025* [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: https://www.hotelstars.cz/resources/files/1719-metodika-2021-2025-upraveno_24_3.pdf
- KLÁŠTERKA Jan, Pavel RŮŽIČKA, Luboš BABIČKA, Květoslava REMTOVÁ. 2007. *Systém environmentálního řízení a auditu* [online] ČR, Praha: MŽP [cit. 2022-03-28]. ISSN – tištěná verze 1801-6898. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/emas_prirucka.pdf
- LEDVINA Petr. 2008. *Do čista – o environmentálně šetrném uklízení* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.veronica.cz/publikace-ke-stazeni?i=63>
- MACCARTHY Libby. 2017. [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: WWF, AHLA, Rockefeller Foundation Kick Off Pilot to Curb Hotel Food Waste - Sustainable Brands
- MCLEAN, Va. 2018. *Hilton Commits to Cutting Environmental Footprint in Half and Doubling Social Impact Investment* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: Hilton Commits to Cutting Environmental Footprint in Half and Doubling Social Impact Investment | Business Wire
- MMR. 2018. *Aktuální analýza cestovní ruchu České republiky v rámci Evropy a světa* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7->

c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf

- MMR. 1998. Vyhláška č. 137/1998 Sb. § 53 *Stavby ubytovacích zařízení* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-137>
- OKAY. 2022. *Rozdíly v energetických třídách lednic* [online]. [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.okay.cz/blogs/rady-a-tipy/rozdily-v-energetickych-tridach-lednic>
- PEARSON Pete. 2017. [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: WWF, AHLA, Rockefeller Foundation Kick Off Pilot to Curb Hotel Food Waste - Sustainable Brands
- SHERBININ, Alex de, David CARR, Susan CASSELS, Leiwen JIANG. 2007. *Population and environment* [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: Population and Environment (annualreviews.org)
- SLEZÁKOVÁ, Kateřina. 2021. *Díky využívání dešťové vody ušetří domácnosti, hotely i průmyslové budovy* [online]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: [Díky využívání dešťové vody ušetří domácnosti, hotely i průmyslové budovy | Stavebnictvi3000.cz](https://www.stavebnictvi3000.cz)
- ŠETRŘÍM VODU. 2022. *Hotely* [online]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: [Hotely - Šetřím vodu \(setrimvodu.cz\)](https://www.setrimvodu.cz)
- ŠPILÁČEK. *Zdroje světla – stručný přehled* [online]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: https://kke.zcu.cz/export/sites/kke/old_web/_files/projekty/enazp/08/MMP/050_Zdroje_svetla_1_-_P1.pdf
- VODA V DOMĚ. 2022. *Co je to šedá voda?* [online]. [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.vodavdome.cz/co-je-to-seda-voda/>
- WEISSMAN. 2008. A complete overview: What is a green hotel? [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: http://hotelexecutive.com/business_review/199/a-complete-overview-what-is-agreen-hotel

Seznam příloh

Příloha A - Dotazník

Příloha A – Dotazník

1. Umístění Vašeho ubytovacího zařízení:

- a) Bernartice
- b) Janské Lázně
- c) Pec pod Sněžkou
- d) Strážné
- e) Špindlerův Mlýn
- f) Trutnov
- g) Vrchlabí
- h) jiné

2. Kategorie Vašeho ubytovacího zařízení:

- a) hotel
- b) penzion
- c) apartmán
- d) chata
- e) jiné

3. Třída Vašeho ubytovacího zařízení:)

- a) Tourist *
- b) Economy **
- c) Standard ***
- d) First Class ****
- e) Luxury *****
- f) nedisponuje hvězdičkami

4. Kapacita Vašeho ubytovacího zařízení:

- a) do 10 pokojů
- b) od 11 do 25 pokojů
- c) od 26 do 50 pokojů
- d) od 51 do 99 pokojů
- e) 100 a více pokojů

5. Může Vaše ubytovací zařízení přispět ke zlepšení životního prostředí v regionu?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

6. Má Vaše ubytovací zařízení zpracovanou koncepci environmentálního managementu?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7. Uplatňuje Vaše ubytovací zařízení některé z uvedených opatření?

- a) instalace pákových baterií a perlátorů (šetříče vody)
- b) instalace úsporných sprchových hlavic
- c) zachytávání dešťové vody
- d) využívání dvoustupňového splachování
- e) regulace topení a klimatizace
- f) úsporné a LED žárovky
- g) využití úsporných spotřebičů (min. třída A)
- h) centrální spínače osvětlení na pokojích (prostřednictvím hotel. karty), pohybová čidla
- i) tepelná izolace budovy
- j) tepelná izolace oken
- k) využití solární energie (solární panely)
- l) třídící koše na plast, papír apod. v jednotlivých pokojích
- m) třídící kontejnery
- n) třídění biologického odpadu
- o) výměna ložního prádla a ručníků na požádání
- p) používání environmentálně šetrných (eko) prostředků k úklidu hotelu
- q) odstranění jednorázových balení výrobků – např. snídaňové marmelády, másla apod.
- r) upřednostňování výrobků s označením „eko“
- s) opakované použití recyklovaných materiálů
- t) využívání recyklovaného papíru
- u) propagace ekologického programu veřejnosti
- v) informování hostů o environmentálním snažení
- w) výchova zaměstnanců k environmentálnímu managementu
- x) odměňování zaměstnanců za návrhy zlepšování životního prostředí
- y) podpora zaměstnanců ve využívání veřejné dopravy (např. příspěvek na cestovné)
- z) rozšíření jídelního lístku o bio potraviny (resp. zařazení bio potravin do jídel)
- aa) jiné
- bb) neuplatňujeme žádná opatření

8. Pokud neuplatňujete žádná environmentální opatření je to především z důvodu:

- a) nedostatek finančních prostředků
- b) nedostatek přesvědčení

- c) omezování hostů
- d) časová náročnost
- e) neinformovanost
- f) jiné

9. V čem podle Vašeho názoru spočívají přínosy environmentálního managementu pro ubytovací zařízení? (více možných odpovědí)

- a) šetření nákladů
- b) zvýšení tržeb
- c) vyšší spokojenost současných zaměstnanců
- d) preference zákazníků
- e) vyšší kvalita ubytovacího zařízení
- f) konkurenční výhoda oproti jiným ubytovacím zařízením
- g) reklama, propagace hotelu
- h) ochrana a zlepšení životního prostředí
- i) jiné

10. Myslíte si, že je finančně obtížné uplatňovat environmentální management ve Vašem ubytovacím zařízení?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11. Podílí se aktivně Váš hotel na činnostech týkajících se veřejné zeleně a ochrany životního prostředí? (např. spolupráce s místní komunitou)

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

12. Daruje Vaše ubytovací zařízení přebytkové/nespotřebované potraviny místním neziskovým organizacím?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

13. Usilujete o získání environmentálního označení pro Váš hotel?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

14. Poznáte některé z uvedených certifikátů?

1.

2.

3.

15. Informujete své hosty o tom, že Váš hotel je šetrný k životnímu prostředí?

a) ano

- v informačních formulářích hotelu v okolí recepce
- informační brožura, eko-označení v koupelnách
- na webových stránkách hotelu
- na rezervačních portálech

b) ne

16. Náměty a připomínky k environmentálnímu managementu